

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-04/02

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 27. srpnja 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) u prilogu dostavljam, *Izvešće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o izvanrednom sastanku Europskoga vijeća održanom od 17. do 21. srpnja 2020.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavljeno aktom od 24. srpnja 2020. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-07/205

Urbroj: 50301-23/21-20-2

Zagreb, 24. srpnja 2020.

Hs**NP*022-03/20-04/02*50-20-01**Hs

REPUBLICA HRVATSKA	
65 - HRVATSKI SABOR	
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6	
Prilijeno: 27-07-2020	
Klasifikacijski znak	Šifra jed.
022-03/20-04/02	65
Uredbeni broj	Pril. Vrij.
50-20-01	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o izvanrednom sastanku Europskoga vijeća održanom od 17. do 21. srpnja 2020.

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o izvanrednom sastanku Europskoga vijeća održanom od 17. do 21. srpnja 2020.

U prilogu Izvješća dostavljaju se i Zaključci izvanrednog sastanka Europskoga vijeća.

REPUBLICA HRVATSKA
2
PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O SASTANKU EUROPSKOG VIJEĆA
održanog u Bruxellesu, 17. – 21. srpnja 2020.**

Temeljem Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano Izvješće o izvanrednom sastanku Europskog vijeća koji se održao u Bruxellesu od 17. do 21. srpnja 2020.

U prilogu ovog izvješća su zaključci Europskog vijeća.

Zagreb, 24. srpnja 2020.

Uvodno

Izvanredni sastanak Europskoga vijeća (EV), na kojem je postignut politički dogovor o Višegodišnjem financijskom okviru EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i Planu za oporavak Europe, održan je od 17. do 21. srpnja 2020. u Bruxellesu i u svom petodnevnom trajanju bio je jedan od najdužih u povijesti Europske unije. Sastanak je održan uz pridržavanje propisanih epidemioloških mjera i postrožena protokolarna pravila. To je ujedno bio i prvi sastanak EV u fizičkom formatu nakon veljače i izbijanja pandemije Covid-19.

Na čelu hrvatskog izaslanstva bio je **predsjednik Vlade Andrej Plenković**.

Sastanak je počeo 17. srpnja u 10:00 sati, a okončan je 21. srpnja u 05:30 sati konsensualnim dogovorom kojim je Republika Hrvatska dobila na raspolaganje oko 22 milijarde eura u sljedećih sedam godina. To je više nego dvostruko u odnosu na iznos iz VFO 2014. - 2020., odnosno prvog višegodišnjeg financijskog okvira EU kojeg je Hrvatska mogla koristiti kao država članica EU.

Polazište za raspravu bila je tzv. „pregovaračka kutija“ u formi nacрта zaključaka Europskog vijeća, koju je predstavio predsjednik Europskog vijeća Charles Michel 10. srpnja 2020. Riječ je o ambicioznom i sveobuhvatnom paketu u kojem je „klasični“ VFO povezan s izvanrednim paketom za oporavak i pratećom financijskom potporom pod nazivom „EU za sljedeće generacije“, s ciljem ublažavanja ekonomskih i drugih posljedica dosad nezabilježene krize te jačanja otpornosti država članica EU.

Tijek rasprava o VFO do Europskoga vijeća u srpnju 2020.

Nakon što je Europska komisija (EK) u svibnju 2018. objavila prvi prijedlog novog sedmogodišnjeg financijskog okvira EU, kroz sljedeće dvije godine održan je niz rasprava između država članica u Vijeću na različitim razinama. Temeljem tih rasprava, finsko predsjedništvo Vijećem je u drugoj polovici 2019. pripremito „pregovaračku kutiju“, tj. pregovarački okvir s iznosima kao podlogu za izradu budućih zaključaka EV, no oko koje nije bilo moguće postići dogovor. Sukladno uvriježenoj praksi te slijedom zaključaka EV u prosincu 2019., predsjednik EV je preuzeo odgovornost za pregovore i predstavio novu „pregovaračku kutiju“ u veljači 2020. u formi nacрта zaključaka EV. Nakon neuspjelog pokušaja političkog dogovora na razini šefova država i vlada na EV u veljači 2020. godine, prijedlog je morao biti revidiran, a ubrzo i dodatno prilagođen novim izazovima i okolnostima nastalim nakon izbijanja Covid-19 pandemije.

EK je objavila novi prijedlog 27. svibnja 2020. u vidu paketa koji je obuhvaćao revidirani VFO u visini od 1.100 milijardi eura te Plan za oporavak „EU za sljedeće generacije“ u visini od 750 milijardi eura (ukupno 1.850 milijardi eura za oporavak i razvoj EU).

EK je predložila da se Plan za oporavak većim dijelom temelji na bespovratnim sredstvima (u iznosu od 500 milijardi eura), a da ostatak bude na raspolaganju državama članicama u obliku zajmova (250 milijardi eura). Oporavak bi se financirao uz pomoć privremenog podizanja gornje granice vlastitih sredstava (na 2,00% bruto nacionalnog dohotka EU), što bi omogućilo

EK da se, koristeći prvorazredni kreditni rejting EU, zaduži na financijskim tržištima za 750 milijardi eura. EK je također predložila i nova vlastita sredstva kao dodatne izvore financiranja proračuna EU (nereciklirani plastični ambalažni otpad; trgovanje emisijama stakleničkih plinova, itd).

Predloženo je da „EU za sljedeće generacije“ čine tri stupa:

Prvi stup - potpora državama članicama za ulaganja i reforme kroz Mehanizam za oporavak i otpornost (kombinacija bespovratnih sredstava i zajmova); pomoć za oporavak za koheziju (ReactEU); potpora zelenom prelasku na klimatski neutralno gospodarstvo kroz ojačani Fond za pravednu tranziciju; Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj.

Drugi stup - pokretanje gospodarstva EU poticanjem privatnih ulaganja kroz Instrument za potporu solventnosti; poboljšani program InvestEU i Instrument za strateška ulaganja (kao sastavni dio InvestEU).

Treći stup - odgovor na naučene lekcije iz krize i suočavanje s europskim strateškim izazovima kroz novi program za zdravlje i jačanje zdravstvene sigurnosti; ojačani Mehanizam EU za civilnu zaštitu (RescEU); ojačani program Obzor Europa koji bi uključivao financiranje vitalnih istraživanja zdravlja, otpornosti i zelene i digitalne tranzicije; ojačani Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI).

Nakon objave novog prijedloga EK uslijedila je analiza i intenzivna razmjena mišljenja u Vijeću te je 19. lipnja održana preliminarna orijentacijska rasprava na razini šefova država i vlada u formi videokonferencije koju je sazvao predsjednik EV Michel. Rasprava je bila načelno pozitivna glede osnovnog koncepta ovog paketa, ali je pokazala značajne razlike u stajalištima država članica, posebno onih „štedljivih“ u odnosu na ostale. Svi su čelnici iskazali spremnost na suradnju u traženju kompromisa, kako bi EU čim prije krenula putem oporavka. U raspravi je snažno istaknuta potreba brzog dogovora.

Kroz raspravu su se kao najvažnija izdvojila pitanja ukupnog iznosa financijskog paketa, omjera između bespovratnih sredstava i zajmova, te rokova provedbe. Razlike u stavovima pojedinih država članica nisu se bitno smanjile – s jedne strane, skupina „štedljivih“ država zalagala se za što niži ukupni iznos, uz davanje jasne prednosti zajmovima u odnosu na bespovratna sredstva i kraćim rokovima provedbe, dok se na drugoj strani inzistiralo na prihvaćanju iznosa koje je predložila EK, dominantnom udjelu bespovratnih sredstava i osiguravanju dovoljno vremena za provedbu. Velike razlike u mišljenjima bile su i glede alokacijskih kriterija te pitanja upravljanja sredstvima. Vezano za VFO prijedlog, stavovi država članica uglavnom su bili sukladni onima iz veljače, uključivo oko ukupne razine VFO, omjera financiranja „tradicionalnih politika“ (kohezija, poljoprivreda) u odnosu na „moderne politike“ (istraživanja, inovacije, zelena i digitalna tranzicija), te vlastitih sredstava i rabata.

Hrvatska je pozitivnim ocijenila prijedlog EK i podržala strateški koncept temeljen na dva stupa jedinstvenog paketa financijske potpore EU: Planu za oporavak „EU za sljedeće generacije“ i revidiranom VFO, koji mogu osigurati gospodarski oporavak, jačanje otpornosti, generiranje

rasta i poticanje ulaganja, uz ostvarivanje klimatskih ciljeva i ciljeva digitalizacije. Snažno se založila za načelo solidarnosti, daljnje osiguravanje konvergencije i kohezije te očuvanje unutarnjeg tržišta i jednakih mogućnosti za sve države članice. Glede Plana za oporavak, Hrvatska je podržala predloženu veličinu i strukturu, također i odnos između bespovratnih sredstava i zajmova. Alokacijske ključeve Hrvatska je ocijenila dobro definiranim a te joj je prihvatljiva povezanost s Europskim semestrom, uz osiguranje fleksibilnosti i uvažavanje specifičnih potreba država članica. Na temu VFO-a Hrvatska se zalagala za odgovarajuća sredstva za „tradicionalne politike“ te povoljna provedbena pravila (su-financiranje, pre-financiranje i N+3 pravilo). Oko vlastitih sredstava, Hrvatska je pokazala otvorenost za nove prijedloge izvora financiranja, uz isticanje važnosti izbjegavanja onih novih vlastitih sredstava koja mogu imati regresivan učinak. Založila se za postupno ukidanje svih rabata.

Osim niza sastanaka Odbora stalnih predstavnika pri EU, pod predsjedanjem prvo hrvatskog, a potom njemačkog predsjedništva, na kojima su se raspravili svi detalji prijedloga EK, održane su i bilateralne video-konzultacije predsjednika EV Michela sa svim čelnicima država članica EU, radi preciziranja glavnih otvorenih pitanja i ključnih stajališta država članica prije pripreme novog prijedloga „pregovaračke kutije“ i sazivanja sastanka EV.

Revidirana „pregovaračka kutija“ u formi zaključaka EV objavljena je 10. srpnja. Slijedom prijedloga EK, ona se i dalje oslanja na dva stupa jedinstvenog paketa („EU za sljedeće generacije“ i revidirani VFO), ali uz odgovarajuće preinake koje su rezultat prethodnih intenzivnih konzultacija s državama članicama.

Iznos i struktura „EU za sljedeće generacije“ temelji se na izvornom prijedlogu EK iz svibnja 2020. (sveukupno 750 milijardi eura zajmova i bespovratnih sredstava), dok je iznos prijedloga VFO-a smanjen na 1.074,3 milijarde eura. Ukupna vrijednost revidiranog predloženog paketa iznosi 1.824,3 milijarde eura.

„Pregovaračka kutija“ predsjednika EV Michela sadrži i novu alokacijsku metodu bespovratnih sredstava iz Mehanizma za otpornost i reforme, prema kojoj bi se 70% alociralo prema originalnom prijedlogu EK, dok bi se preostalih 30% raspodijelilo u 2023. godini na osnovu nove formule koja umjesto stope nezaposlenosti sadrži relativni pad BDP-a za razdoblje 2020. - 2021., čime se slijedom zahtjeva nekih država članica osnažuje uzročno-posljedična veza s Covid-19 pandemijom. Također, slijedom zahtjeva dijela država članica, Vijeće dobiva ulogu, uz EK, u ocjenjivanju nacionalnih planova oporavka država članica. „Pregovaračka kutija“ predložila je i novi instrument izvan gornjih granica VFO-a, kao kompenzaciju onim državama članicama i sektorima koji će imati disproporcionalno velike negativne posljedice od Brexita. Zadržani su rabati, i to za pet država članica (Austriju, Dansku, Nizozemsku, Njemačku i Švedsku), ali bez naznake njihovog postupnog ukidanja što je bila predložila EK.

Na prihodovnoj strani proračuna, od 2021. predviđeno je uvođenje vlastitih sredstava na osnovu nerecikliranog plastičnog otpada, od 2023. uvođenje mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika, kao i digitalnih pristojbi. VFO treba doprinijeti ispunjenju klimatskih ciljeva s 30%.

Uoči sastanka Europskog vijeća, te slijedom intenzivnih neformalnih konzultacija između glavnih gradova, bilo je razvidno da su najveće razlike među državama članicama i dalje prisutne u vezi sljedećih pitanja:

- 1) ukupna razina financijskih izdvajanja u okviru cjelokupnog paketa, prije svega Plana za oporavak;
- 2) omjer bespovratnih sredstava i zajmova u odnosu na ukupnu omotnicu Plana za oporavak;
- 3) pitanje vladavine prava u kontekstu zaštite financijskih interesa EU i korištenja sredstava;
- 4) način odobravanja nacionalnih planova oporavka i pravila upravljanja financijskim sredstvima EU;
- 5) razina gornje granice vlastitih sredstava i moguća nova vlastita sredstva;
- 6) pitanja rabata.

Ta su pitanja ujedno bila najavljena i kao okosnica predviđene rasprave šefova država i vlada na EV 17. i 18. srpnja, oko kojih je trebalo graditi konsenzus s ciljem postizanja političkog dogovora o financijskom paketu za oporavak i daljnji razvoj EU bez presedana u njezinoj povijesti.

Europsko vijeće 17. – 21. srpnja 2020.

Sastanak EV **17. srpnja** započeo je u ozračju spoznaje o visokoj političkoj važnosti postizanja dogovora, praćen snažnim izjavama čelnika institucija i država članica EU. U svom uvodnom obraćanju, kojim tradicionalno počinju sastanci EV, predsjednik Europskog parlamenta (EP) David Maria Sassoli je istaknuo izazove uzrokovane Covid-19 pandemijom i potrebu odgovarajućeg odgovora na njih kroz Plan za oporavak i revidirani VFO. Podržao je Mehanizam za oporavak i otpornost, kao i koncept zaduživanja EK na financijskim tržištima, te odnos između bespovratnih sredstava i zajmova. Iskazao je razočaranje prijedlogom ukupne visine VFO-a, jer je EP u više navrata tražio više novaca za konvergenciju i za nove prioritete. Drži da se Plan za oporavak i VFO ne mogu odvajati jedan od drugog i da odnos između njih zahtijeva ravnotežu i koherentnost. Kazao je da je osiguranje dugoročnog financiranja preduvjet za davanje suglasnosti od strane EP. Založio se za nova vlastita sredstva i istaknuo poštovanje vladavine prava. Stavio je snažan naglasak na odgovornost spram građana i slijedom toga na imperativ žurnog usvajanja odgovarajućeg Plana za oporavak.

Predsjednica EK Ursula von der Leyen istaknula je čvrstu potporu predloženom paketu. Pohvalila je dobru suradnju stručnih timova EK i Vijeća u njegovoj izradi. Naglasila je da pogoršanje ukupne gospodarske situacije u Europi dodatno nalaže žurno djelovanje te upozorila da bi daljnje smanjenje VFO-a dovelo u pitanje niz važnih programa EU, poput onih u području migracija, vanjskih odnosa, obrane i međunarodne suradnje. Glede pitanja upravljanja, založila se za poštovanje institucionalne uloge EK.

Predsjednik Vlade Plenković se uvodno osvrnuo na specifične okolnosti prvog hrvatskog predsjedanja Vijećem EU te zahvalio članicama Euroskupine na odluci o primanju Hrvatske u Europski tečajni mehanizam II 10. srpnja. Potom je ukazao na osobitu važnost trenutka i pozvao na odlučnost i konstruktivan pristup s ciljem postizanja dogovora na dobrobit svih građana EU. Izrazio je spremnost Hrvatske da podrži predloženi paket, pod uvjetom da se uvažavaju specifičnosti Hrvatske u odnosu na druge države članice, uključujući i činjenicu da je Hrvatska jedina država članica koja je dosad imala na raspolaganju samo jednu financijsku perspektivu EU. Rekao je da je predloženi cjelokupni paket s dva stupa odgovarajući financijski odgovor na gospodarske, socijalne i druge posljedice pandemije, te istaknuo njegovu stratešku važnost za budućnost EU, uključujući ciljeve zelene i digitalne tranzicije. U vezi VFO-a, podržao je njegovu ukupnu razinu i naglasio da je za Hrvatsku bitno zadržati 15% stope nacionalnog sufinanciranja kohezije i ruralnog razvoja, kao što je predloženo u „pregovaračkoj kutiji“. U vezi Plana za oporavak, podržao je njegovu visinu i predloženi omjer bespovratnih sredstava i zajmova, koji je ocijenio dobrim i prihvatljivim. Glede alokacijskog ključa za raspodjelu sredstava u Mehanizmu za oporavak i otpornost, istaknuo je da Hrvatska preferira prijedlog EK koji donosi veći stupanj predvidljivosti u izračunima i planiranju reformi, no da bi u slučaju povoljnog ukupnog dogovora bila spremna prihvatiti prijedlog predsjednika EV. Podržao je poveznicu s Europskim semestrom, naglasivši pritom važnost brzine i učinkovitosti u upravljanju i odlučivanju o nacionalnim planovima reformi i isplata sredstava EU. Također je podržao uvođenje novih vlastitih sredstava na način predložen u „pregovaračkoj kutiji“, dok je na temu rabata iskazao zalaganje Hrvatske za njihovo postupno ukidanje.

U prvoj plenarnoj raspravi dio država članica (Austrija, Danska, Finska, Nizozemska, Švedska) zatražio je smanjivanje ukupnog volumena Plana za oporavak, kao i bespovratnih sredstava. Države članice su također bile kritične prema novom alokacijskom ključu kojeg je predsjednik EV predložio za Mehanizam za oporavak i otpornost (neke preferirajući prijedlog EK, a druge tražeći veću poveznicu s posljedicama Covid-19 krize). Različitost pogleda posebno je bila izražena glede pitanja upravljanja i odlučivanja EU, pri čemu se većina država članica založila za zadržavanje vodeće uloge EK, dok su neke države članice tražile znatno jaču ulogu Vijeća, uz korištenje jednoglasnosti u odlučivanju. Rasprava je pokazala da je potrebno dodatno vrijeme za bilateralne konzultacije i najmanje još nekoliko krugova rasprave. S obzirom da se odluka o VFO i Planu za oporavak donosi konsenzusom, bilo je bitno voditi računa i uvažavati stavove svake od država članica.

Druga plenarna sjednica održana je **18. srpnja** ujutro, ali ni nakon toga nije postignut značajniji napredak u približavanju stavova. Uslijedili su brojni krugovi neformalnih konzultacija pojedinih država članica ili skupina država članica s predsjednikom EV, kao i bilateralne razmjene mišljenja.

Na radnoj večeri 18. srpnja raspravljano je pitanje vladavine prava, tijekom čega su još jednom došle do izražaja velike podjele među državama članicama, uključujući razlike u mišljenjima glede izravnog povezivanja korištenja proračunskih sredstava s ocjenama općeg stanja vladavine prava u pojedinoj državi članici na način opisan u „pregovaračkoj kutiji“. Poljska i Mađarska su isticale da treba napraviti jasnu razliku između mehanizma kojim se nadzire

ispravnost trošenja proračunskog novca i ukazuje na nepravilnosti, što svi podržavaju, te moguće politizacije pitanja vladavine prava kroz arbitrarne ocjene, posebice ukoliko ne bude u potpunosti jasno u zaključcima EV kakav mehanizam se želi izgraditi u cilju zaštite financijskih interesa EU u odnosu na već postojeće mehanizme zaštite vladavine prava u EU (uključujući i mehanizam članka 7. Ugovora o EU). **Predsjednik Vlade Plenković** podržao je poštivanje načela vladavine prava u kontekstu korištenja sredstava iz europskog proračuna. Istaknuo je kako je, na tragu prijedloga Uredbe iz 2018. koja treba regulirati ovo pitanje i pravnog mišljenja službi Vijeća, za Hrvatsku važno nastaviti pregovore koji će rezultirati jasnim tekstom te preciznom procedurom o kojoj će sve države članice imati istovjetno razumijevanje.

Kako ni na kraju drugog dana nije postignut dogovor, sastanak EV nastavljen je u nedjelju, **19. srpnja**. Tijekom jutra nastavljene su neformalne konzultacije i bilateralni sastanci, a kasno popodne održana je nova plenarna sjednica. Nakon duže stanke radi potrebe novog kruga konzultacija, sjednica je nastavljena u ranim jutarnjim satima ponedjeljka i završila nešto prije 06:00 sati 20. srpnja. Glavne točke oko kojih se nije mogla postići suglasnost su bile ukupna visina Plana za oporavak, odnos bespovratnih sredstava i zajmova, upravljanje tim sredstvima te pitanje vladavine prava. Pregovori su bili teški i iscrpljujući, no sve je više bilo razvidno kako su države članice odlučne postići dogovor i zbog toga spremne produžiti sastanak na četvrti, pa i peti dan.

Na radnoj večeri 19. srpnja **predsjednik Vlade Plenković** ukazao je ponovno na izrazitu važnost trenutka za budućnost EU i na potrebu političke zrelosti i državničke vizije u iznalaženju zajedništva za postavljanje temelja oporavka i razvoja Europe. Naglasio je da je u vremenima strateških izazova od najveće važnosti djelovati odlučno te voditi računa kako o nacionalnim interesima svake od država članica, tako i o Uniji kao cjelini. Založio se za nastavak sastanka u duhu kompromisa i solidarnosti, kako bi se ispunila očekivanja prije svega europskih građana, ali i gospodarstava, tržišta i financijskih institucija koji s najvećom pozornošću prate tijek ovog sastanka. Istaknuo je kako raspravu na EV treba usmjeriti na očuvanje snažnog paketa od 750 milijardi eura za oporavak i saniranje posljedica Covid-19 pandemije u državama članicama, koji je predložila EK te kojeg su podržali predsjednik EV kroz „pregovaračku kutiju“ i 22 države članice. Napomenuo je kako je s obzirom na odjeke u javnosti nužno izbjeći dojam o razjedinjenosti među šefovima država i vlada po pitanjima vladavine prava, upravljanja „EU za sljedeće generacije“ i raspodjele sredstava na bespovratna sredstva i zajmove. Apelirao je na postizanje kompromisnog rješenja u europskom duhu, što je u kasnijoj raspravi podržao i niz drugih čelnika u svojim intervencijama.

U ponedjeljak 20. srpnja, četvrtog dana pregovora, plenarni sastanak počeo je u večernjim satima, nakon što je predstavljen najnoviji nacrt "pregovaračke kutije", a koji je uzeo u obzir dodatne konzultacije održane tijekom dana, uključujući i pitanja upravljanja sredstvima, novi omjer bespovratnih sredstava i zajmova te rabate. Pitanje vladavine prava je raspravljano na samom sastanku te je najprije podržan novi prijedlog teksta „pregovaračke kutije“ koji postavlja temeljna načela u pristupu ovom pitanju, te predviđa da će mu se čelnici EU vratiti na jednom od sljedećih sastanaka EV. Time je otvoren prostor za dovršetak rasprave o preostalim

elementima „pregovaračke kutije“, uključujući i pitanja u vezi preostalih posebnih traženja država članica kojima bi se u obzir uzele njihove specifičnosti.

Predsjednik Vlade Plenković je pozdravio najnoviji prijedlog „pregovaračke kutije“ kao ozbiljan, snažan i dobro uravnotežen paket za oporavak i razvoj EU, izrazivši osobito zadovoljstvo što su u njemu uzete u obzir specifičnosti Hrvatske koje su odražene u posebnim, dodatnim omotnicama za koheziju (400 milijuna eura) i ruralni razvoj (100 milijuna eura). Naglasio je važnost snažnog VFO za dugoročni razvoj EU i država članica, spomenuvši i razvojne potrebe Hrvatske i Zagreba nakon razornog potresa, te je pozdravio daljnja poboljšanja u tekstu „pregovaračke kutije“ na dobrobit cijele EU (ukupni iznos paketa za oporavak od 750 milijardi eura, od čega je 390 milijardi eura namijenjeno za sredstva bespovratne pomoći; predviđene isplate predujma u iznosu od 10% bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost; podizanje na 80% sufinanciranja Interreg programa i dr.). Pozvao je sve čelnike na postizanje brzog dogovora još iste večeri, čime bi se poslala vrlo snažna poruka javnosti o jedinstvu, političkoj ozbiljnosti i odlučnosti EV. Zahvalio je svima na suradnji te pozvao na što žurniju provedbu i operacionalizaciju političkog dogovora na nacionalnoj i EU razini.

Nakon plenarne sjednice bilo je razvidno da većina šefova država i vlada može podržati zadnji prijedlog „pregovaračke kutije“, premda su pojedine države članice naznačile da i dalje žele razgovarati o svojim specifičnim zahtjevima s ciljem postizanja konačnog dogovora. Razgovori oko posebnih traženja nekolicine preostalih država članica su se nastavili duboko u noć, a konačni dogovor je postignut na posljednjoj plenarnoj sjednici 21. srpnja u 05:30 sati.

Činjenica da su pregovori trajali puna četiri dana i noći ukazuje na njihovu težinu i zahtjevnost, kao i na visoku kompleksnost postignutog dogovora, a u svjetlu razlika u pogledima država članica oko navedenih ključnih pitanja. Konačni dogovor od najveće je važnosti za oporavak država članica od posljedica Covid-19 pandemije i stvaranje čvrstog temelja za daljnji razvoj i izgradnju otpornosti. Postizanjem ovog dogovora, EU je pokazala da se može uspješno nositi sa zahtjevnošću i odgovornošću trenutka te da ostaje privržena načelu solidarnosti, uzajamnog pomaganja i izgradnje zajedničke budućnosti.

Na početku usvojenih zaključaka EV izražava se sućut svim žrtvama Covid-19 pandemije i njihovim obiteljima te ističe da će "naši naponi i dalje biti usmjereni na zaštitu građana i savladavanje krize" povijesnih razmjera. I dalje su potrebni odlučni naponi EU i država članica glede zdravstvenih i epidemioloških mjera, a usporedno s njima i otklanjanje nastale socio-ekonomske štete. S tim ciljem EU poduzima "napore bez presedana i koristi inovativni pristup, kojima se potiče konvergencija, otpornost i transformacija u EU".

Ukupno usvojeni paket iznosi 1.824,3 milijarde eura.

Višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027.

Usvojeni VFO za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 1.074,3 milijarde eura. Strukturiran je u sedam poglavlja: 1 – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija; 2 – Kohezija, otpornost i vrijednosti;

3 – Prirodni resursi i okoliš; 4 – Migracije i upravljanje granicama; 5 – Sigurnost i obrana; 6 – Susjedstvo i svijet; 7 – Europska javna uprava.

Od toga iznosa Hrvatskoj će biti na raspolaganju oko 12,7 milijardi eura, u okviru tri nacionalne omotnice: kohezijska politika (7,55 milijardi eura), izravna plaćanja u poljoprivredi (2,55 milijardi eura) i ruralni razvoj (1,99 milijardi eura), uz dodatna sredstva koja će moći koristiti iz različitih programa i instrumenata EU (za ribarstvo, pravednu tranziciju, unutarnju sigurnost i migracije, istraživanje, zdravstvo i dr.)

Glede kohezijske politike, temeljem argumentacije **predsjednika Vlade Plenkovića** još u veljači 2020. godine kao i za vrijeme ovog sastanka na vrhu, alokacija za Hrvatsku u iznosu od 7,55 milijardi eura uključuje i dodatnih 400 milijuna eura iz točke 65. zaključaka Europskog vijeća, koja se odnosi isključivo na Hrvatsku, a namijenjena je za „manje razvijene regije država članica koje su iskoristile jedno razdoblje kohezijske politike“ (u tu kategoriju dosadašnjeg korištenja sredstava spada samo Hrvatska). To je rezultat intenzivnih pregovora u kojima je **predsjednik Vlade Plenković** posebno inzistirao na specifičnosti situacije u osam županija koje će u novoj NUTS-2 podjeli statističkih regija u Hrvatskoj činiti Panonsku Hrvatsku (Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska, Sisačko-moslavačka i Karlovačka županija).

Stopa nacionalnog sufinanciranja za koheziju zadržana je na 15%, što je osobito važno za Hrvatsku. Na taj način se rasterećuje državni proračun za 216 milijuna eura godišnje i kroz to jača stabilnost javnih financija. Hrvatska također može biti zadovoljna odlukom da se koristi provedbeno pravilo N+3, čime se omogućava duže razdoblje za korištenje sredstava, a time i za provedbu projekata.

Predsjednik Vlade Plenković se također izborio za dodatnih 100 milijuna eura nacionalne omotnice za potporu ruralnom razvoju (točka 94. zaključaka EV), zbog "posebnih strukturnih izazova u poljoprivrednom sektoru", uz naglašavanje važnosti mjera za smanjivanje negativnih demografskih trendova i za zadržavanje mladih u ruralnim područjima i poljoprivrednom sektoru.

Ukupna sedmogodišnja uplata Hrvatske u proračun EU bit će u novom VFO oko 4,6 milijardi eura, odnosno oko 650 milijuna eura godišnje, što je višestruko manje od ukupnog iznosa sredstava EU koje će moći koristiti.

„EU za sljedeće generacije“

Ukupan iznos „EU za sljedeće generacije“ iznosi 750 milijardi eura, od čega je 390 milijardi eura namijenjeno za sredstva bespovratne pomoći, a 360 milijardi za zajmove.

Novac će biti osiguran kroz zaduživanje EK na međunarodnim financijskim tržištima, a otplaćivat će se do 2058. godine. Odluka EV da usporedno s VFO usvoji i „EU za sljedeće generacije“ odražava kako dubinu socio-ekonomske krize kojoj su zbog Covid-19 pandemije izložene sve države članice EU, tako i odlučnost da se na pravi način odgovori na novonastale izazove. Izvanredne okolnosti rezultirale su izvanrednim mjerama.

U okviru „EU za sljedeće generacije“ najveći iznos odnosi se na Mehanizam za oporavak i otpornost (672,5 milijardi eura), od čega su bespovratna sredstva 312,5 milijardi eura, a zajmovi 360 milijardi eura. Ciljevi Mehanizma su ublažavanje i otklanjanje posljedica krize, uz potporu reformskim procesima i izgradnji otpornosti kako bi države članice spremne dočekale eventualne buduće krizne situacije. U tako postavljenom konceptu, koji je povezan s procesom Europskog semestra, oporavak, reforme i izgradnja otpornosti imaju sinergijsko djelovanje.

Glede korištenja bespovratnih sredstava, 70% ukupnog iznosa treba biti odobreno državama članicama od početka 2021. pa do kraja 2022. godine, a ostalih 30% do kraja 2023. Maksimalan iznos zajmova za svaku od država članica u pravilu neće biti veći od 6,8% njezinog bruto nacionalnog dohotka.

Ostala sredstva koja će se usmjeravati kroz "EU za sljedeće generacije" raspoređena su na sljedeći način: ReactEU 47,5 milijardi eura; Obzor Europa 5 milijardi eura; InvestEU 5,6 milijardi eura; Ruralni razvoj 7,5 milijardi eura; Fond za pravednu tranziciju 10 milijardi eura; RescEU 1,9 milijardi eura.

Unutar paketa "EU za sljedeće generacije", Hrvatska može računati na oko 9,395 milijardi eura. Kroz Mehanizam za oporavak i otpornost, temeljem konačno dogovorenog alokacijskog ključa, Hrvatska bi mogla dobiti 8,29 milijardi eura. Pritom iznos bespovratnih sredstava za Hrvatsku iznosi oko 5,94 milijardi eura, dok bi zajmovi mogli iznositi oko 2,35 milijardi eura. Bespovratna sredstva određena su kroz alokacijski ključ čiji algoritam se sastoji od broja stanovništva, relativnog smanjenja BDP-a po stanovniku u odnosu na prosjek EU i relativne razine nezaposlenosti za svaku državu članicu u razdoblju 2015. – 2019., i to za 70% sredstava do 2022. Za preostalih 30% sredstava, za raspodjelu za 2023., kriterij nezaposlenosti iz razdoblja 2015.–2019. zamijenjen je, u jednakom omjeru, padom realnog BDP-a tijekom 2020. i kumulativnim padom realnog BDP-a za razdoblje 2020. – 2021., koji će se izračunati do 30. lipnja 2022.

Vezano za Mehanizam za oporavak i otpornost važno je naglasiti da se radi o sredstvima za koja nije potrebno nacionalno sufinanciranje. Hrvatska je ostvarila uspjeh i kroz prihvaćanje prijedloga za isplatu predujma u iznosu 10% bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost koji će EK isplatiti u 2021. To konkretno znači uplatu u državni proračun više stotina milijuna eura tijekom 2021. godine – prema preliminarnom izračunu riječ je o iznosu koji se kreće od (minimalno) 411 milijuna eura, do (maksimalno) 594 milijuna eura. To omogućava rasterećenje državnog proračuna, te osiguravanje sredstava za brzi početak provedbe reformi.

Kamatna stopa za zajmove bit će izrazito niska (niža od one koju bi Hrvatska mogla sama postići na financijskom tržištu), slijedom prvorazrednog kreditnog rejtinga EU.

Za korištenje tih sredstava treba izraditi Nacionalni plan oporavka, naslonjen na Europski semestar i posebne preporuke za svaku od država članica. Planovi će biti usmjereni na jačanje potencijala za rast gospodarstava, stvaranje novih radnih mjesta te jačanje ekonomske i socijalne otpornosti. Dodatno, nacionalni planovi moraju biti usklađeni s ciljevima digitalne i zelene tranzicije EU.

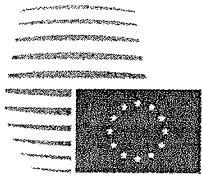
Glavnu ulogu u odobravanju nacionalnih planova oporavka imat će EK i Vijeće. Komisija će ih ocijeniti u roku od dva mjeseca nakon njihove izrade, vodeći se mišljenjem Gospodarskog i financijskog odbora, te proslijediti u Vijeće na odobravanje kvalificiranom većinom glasova u roku od četiri tjedna. Pozitivna ocjena za isplatu sredstava bit će vezana uz odgovarajuće ispunjavanje relevantnih kriterija i ciljeva.

U iznimnim slučajevima, ako jedna ili više država članica smatraju da postoje ozbiljna odstupanja od zadovoljavajućeg ispunjavanja relevantnih kriterija i ciljeva, mogu zatražiti od predsjednika EV da to pitanje stavi na dnevni red idućeg Europskog vijeća. U tom slučaju, odluka EK o odobravanju sredstava bit će odgođena sve dok EV ne raspravi to pitanje, a vrijeme za odluku ne smije biti duže od tri mjeseca.

Zaključno

Nastavno na zaključke EV koji sadrže politički dogovor čelnika 27 država članica EU o VFO i Planu za oporavak, EP je na izvanrednoj sjednici 23. srpnja usvojio rezoluciju kao svoj politički odgovor i komentar tog dogovora. Rezolucija naznačuje moguće složene razgovore s EP oko pojedinih tema i pitanja (vlastita sredstva, vladavina prava, razina financiranja pojedinih programa kroz VFO). Treba pritom uzeti u obzir da je u daljnjem procesu usuglašavanja zakonodavnih i drugih akata u okviru VFO (njih više od 50), a u koje je sada potrebno „prenijeti“ zaključke EV, uloga EP različita ovisno o vrsti postupka koji se primjenjuje temeljem Ugovora o EU. Tako se Uredba o VFO usvaja u posebnom zakonodavnom postupku i zahtjeva suglasnost EP, dok se u većini drugih slučajeva radi o postupku suodlučivanja ili savjetovanja s EP.

Zaključno, Hrvatska može biti više nego zadovoljna s oko 22 milijarde eura koje će imati na raspolaganju u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju, što je rezultat iznimnog zalaganja predsjednika Vlade i hrvatskog tima tijekom ovih zahtjevnih pregovora. Riječ je o iznosu bez presedana, koji dvostruko nadmašuje volumen sredstava koje je Hrvatska imala na raspolaganju za razdoblje 2014. – 2020., uključuje dodatne omotnice za Hrvatsku za koheziju i ruralni razvoj (ukupno 500 milijuna eura) te predstavlja jedan od najvećih iznosa po glavi stanovnika i intenziteta pomoći koje su države članice izborile tijekom ovih pregovora. To je čvrsta poluga za nastavak reformi, provedbu razvojnih projekata, poticaj ulaganja i brzi gospodarski oporavak. Time se ujedno pokazuje sva vrijednost članstva Hrvatske u EU.

Europsko vijeće

Bruxelles, 21. srpnja 2020.
(OR. en)

EUCO 10/20

CO EUR 8
CONCL 4

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (17., 18., 19., 20. i 21. srpnja 2020.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Zaključci – 17., 18., 19., 20. i 21. srpnja 2020.

Europa žali za životima izgubljenima zbog pandemije bolesti COVID-19 te Europsko vijeće izražava svoje najdublje suosjećanje sa žrtvama i njihovim obiteljima. Dok se Europljani i Europljanke i dalje suočavaju s iznimnim izazovima i neizvjesnošću u svojem svakodnevnom životu, svi će naši naponi i dalje biti usmjereni na zaštitu građana i građanki te savladavanje krize.

Europa se zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 suočava s izazovom povijesnih razmjera. EU i njegove države članice morali su donijeti hitne mjere kako bi očuvali zdravlje građana i spriječili urušavanje gospodarstva. Polako izlazimo iz akutne zdravstvene krize. Iako sanitarna situacija i dalje zahtijeva izraziti oprez, naglasak je sve više na smanjenju socioekonomske štete. Za to su potrebni dosad nezabilježeni naponi i inovativan pristup, kojima se potiče konvergencija, otpornost i transformacija u Europskoj uniji. Na zahtjev šefova država ili vlada Komisija je krajem svibnja predstavila vrlo sveobuhvatan paket u kojem je povezala budući višegodišnji financijski okvir (VFO) s posebnim radom na oporavku u okviru instrumenta Next Generation EU (NGEU).

Na temelju opsežnih savjetovanja provedenih na razini predsjednika Europskog vijeća i rada koji je obavilo Vijeće, priloženi zaključci uravnoteženo su rješenje kojim se u obzir uzimaju interesi i stajališta svih država članica. Riječ je o ambicioznom i sveobuhvatnom paketu u kojem je uobičajeni VFO povezan s izvanrednim radom na oporavku i kojim se nastoji pristupiti rješavanju posljedica dosad nezabilježene krize u najboljem interesu EU-a.

NGEU i VFO dio su jedne cjeline. Rad na oporavku potreban nam je kao brz i djelotvoran odgovor na privremeni izazov, ali on će dati željeni rezultat i biti održiv samo ako je povezan i usklađen s tradicionalnim VFO-om kojim se od 1988. oblikuju naše proračunske politike i koji omogućava dugoročnu perspektivu.

Prvi dio ovih zaključaka odnosi se na rad na oporavku, koji je znatan, usmjeren i vremenski ograničen. Znatan je jer su posljedice krize dalekosežne. Usmjeren je jer se mora usredotočiti na regije i sektore najviše pogođene krizom. Vremenski je ograničen jer su VFO i pravila kojima se on uređuje i dalje osnovni okvir proračunskog planiranja i izvršavanja proračuna Unije. Dodatna sredstva prikupljena zaduživanjem EU-a isplatit će se u obliku bespovratnih sredstava i zajmova putem instrumenata i programa VFO-a. Time će se osigurati dosljednost i usklađenost. NGEU i VFO doprinijet će transformaciji EU-a s pomoću njegovih glavnih politika, posebno europskog zelenog plana, digitalne revolucije i otpornosti.

Drugi je dio usmjeren na VFO za razdoblje 2021. – 2027. Pristup se temelji na prijedlogu iz veljače, koji je prilagođen kako bi se odgovorilo na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 i s obzirom na mjere poduzete u okviru NGEU-a.

I. NEXT GENERATION EU

- A.1 Izvanredna priroda gospodarskog i socijalnog stanja zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 zahtijeva izvanredne mjere kako bi se poduprli oporavak i otpornost gospodarstava država članica.
- A.2 Plan za oporavak Europe zahtijevat će golemo javna i privatna ulaganja na europskoj razini kako bi se Unija čvrsto usmjerila prema održivom i stabilnom oporavku, stvaranju radnih mjesta i otklanjanju neposredne štete uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 uz istodobno podupiranje zelenih i digitalnih prioriteta Unije. VFO, ojačan NGEU-om, bit će glavni europski alat.
- A.3 Kako bi se Uniji pružila potrebna sredstva za rješavanje izazova uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, Komisiju će se ovlastiti da u ime Unije pozajmi sredstva na tržištima kapitala. Prihodi će se prenijeti u programe Unije u skladu s NGEU-om.

- A.4 S obzirom na to da je NGEU izvanredan odgovor na te privremene, ali ekstremne okolnosti, ovlasti za pozajmljivanje dodijeljene Komisiji jasno su ograničene u pogledu veličine, trajanja i opsega.
- A.5 U pogledu NGEU-a Komisija se u Odluci o vlastitim sredstvima ovlašćuje da u ime Unije pozajmi sredstva na tržištima kapitala u iznosu do 750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.; s novim neto pozajmljivanjem prestat će se najkasnije na kraju 2026. Unija sredstva pozajmljena na tržištima kapitala upotrebljava isključivo u svrhu rješavanja posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.
- A.6 Pozajmljena sredstva mogu se upotrebljavati za zajmove do iznosa od 360 milijardi EUR u cijenama iz 2018. i za rashode do iznosa od 390 milijardi EUR u cijenama iz 2018.
- A.7 Otplata se u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja predviđa na način da se osigura stabilno i predvidljivo smanjenje obveza do 31. prosinca 2058. Iznosi koji nisu, kako je predviđeno, upotrijebljeni za plaćanje kamata upotrijebit će se za prijevremene otplate prije kraja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., uz minimalan iznos, te se mogu povećati iznad te razine pod uvjetom da su uvedena nova vlastita sredstva.
- A.8 Dospjeli iznosi koje Unija treba platiti u određenoj godini za vraćanje glavnice ne premašuju 7,5 % maksimalnog iznosa od 390 milijardi EUR za rashode.
- A.9 Iznosi gornjih granica vlastitih sredstava privremeno se povećavaju za 0,6 postotnih bodova isključivo u svrhu pokrivanja svih obveza Unije koje proizlaze iz njezina zaduživanja za rješavanje posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19 do prestanka svih tih obveza, a najkasnije do 31. prosinca 2058.

A.10 Odlukom Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije pojasnit će se, u pogledu financiranja NGEU-a, slučajevi u kojima Komisija može privremeno od država članica zatražiti sredstva koja premašuju njihov odgovarajući relativni udio, bez povećanja krajnjih obveza država članica, i utvrdit će se uvjeti u vezi s time. Time će se predvidjeti da će se svaki takav doprinos bez odgode nadoknaditi u skladu s primjenjivim pravnim okvirom za proračun EU-a i time na temelju odgovarajućih primjenjivih ključeva BND-a, ne dovodeći u pitanje druga vlastita sredstva i druge prihode.

Prije nego zatraži takva sredstva, Komisija će te potrebe ispuniti aktivnim upravljanjem gotovinom te, prema potrebi, iskorištavanjem kratkoročnog financiranja kroz tržišta kapitala u okviru svoje diversificirane strategije financiranja u skladu s ograničenjima iz Odluke o vlastitim sredstvima. Samo ako se takvim mjerama ne uspije ostvariti potrebna likvidnost, Komisija bi mogla kao krajnju mjeru privremeno od država članica zatražiti dodatna sredstva. Iznos dodatnih sredstava koji se godišnje može zatražiti od država članica u takvim okolnostima jest proporcionalan i, u svakom slučaju, ograničen je na njihov udjel privremeno povećane gornje granice vlastitih sredstava, tj. 0,6 % BND-a država članica.

A.11 Iznosi NGEU-a usmjereni kroz proračun za rashode čine vanjske namjenske prihode. Proračunsko tijelo provodi političku kontrolu, koju treba definirati u sporazumu između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije.

A.12 S obzirom na potrebu za brzom primjenom potpore za oporavak, važno je stvoriti odgovarajuće uvjete za brzu provedbu projekata ulaganja, posebno u infrastrukturu. Komisija se poziva da prije sastanka Europskog vijeća u listopadu predstavi prijedloge za ubrzanje i olakšanje postupaka u državama članicama.

A.13 Pravne obveze programa, kako je nadopunjen NGEU-om, preuzimaju se do 31. prosinca 2023. Povezana plaćanja izvršit će se do 31. prosinca 2026.

A.14 Iznosi u okviru NGEU-a za pojedinačne programe su kako slijedi:

• mehanizam za oporavak i otpornost (RRF)	672,5 milijardi EUR
od čega zajmovi	360 milijardi EUR
od čega bespovratna sredstva	312,5 milijardi EUR
• REACT-EU:	47,5 milijardi EUR
• Obzor Europa:	5 milijardi EUR
• InvestEU:	5,6 milijardi EUR
• ruralni razvoj:	7,5 milijardi EUR
• Fond za pravednu tranziciju (JTF):	10 milijardi EUR
• rescEU:	1,9 milijarde EUR
• ukupno:	750 milijardi EUR

Mehanizam za oporavak i otpornost

A.15 Za 70 % bespovratnih sredstava iz RRF-a obveze se preuzimaju u 2021. i 2022. Za preostalih 30 % obveze se u potpunosti preuzimaju do kraja 2023. U pravilu maksimalni opseg zajmova za svaku državu članicu neće premašivati 6,8 % njezina BND-a.

A.16 Ključ za raspodjelu obveza za RRF za 2021. i 2022. utvrđuje se u skladu s prijedlogom Komisije. U ključu za raspodjelu za 2023. kriterij nezaposlenosti iz razdoblja 2015. – 2019. zamijenjen je, u jednakom omjeru, padom realnog BDP-a ustanovljenim tijekom 2020. i kumulativnim padom realnog BDP-a ustanovljenim za razdoblje 2020. – 2021., koji će se izračunati do 30. lipnja 2022.

A.17 Pretfinanciranje za RRF isplatit će se u 2021. i trebalo bi iznositi 10 5.

A.18 Države članice pripremaju nacionalne planove za oporavak i otpornost u kojima se utvrđuje plan reformi i ulaganja dotične države članice za razdoblje 2021. – 2023. Ti će se planovi u 2022. preispitati i prema potrebi prilagoditi kako bi se u obzir uzela konačna dodjela sredstava za 2023.

A.19 Komisija u roku od dva mjeseca od njihova podnošenja procjenjuje planove za oporavak i otpornost. U procjeni je potrebna najviša ocjena za kriterij usklađenosti s preporukama za pojedine zemlje, kao i za jačanje potencijala za rast, stvaranje radnih mjesta te gospodarsku i socijalnu otpornost države članice. Djelotvoran doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji također je preduvjet za pozitivnu procjenu.

Vijeće na prijedlog Komisije kvalificiranom većinom odobrava procjenu planova za oporavak i otpornost putem provedbenog akta, koji nastoji donijeti u roku od četiri tjedna nakon prijedloga.

Pozitivna procjena zahtjeva za plaćanje ovisit će o zadovoljavajućem ostvarenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Komisija traži mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora o zadovoljavajućem ostvarenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Gospodarski i financijski odbor nastoji postići konsenzus. Ako, iznimno, jedna ili više država članica smatraju da postoje ozbiljna odstupanja od zadovoljavajućeg ostvarenja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, mogu od predsjednika Europskog vijeća zatražiti da predmet uputi sljedećem Europskom vijeću.

Komisija donosi odluku o procjeni zadovoljavajućeg ostvarenja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te o odobrenju plaćanja u skladu s postupkom ispitivanja.

Ako je predmet upućen Europskom vijeću, neće se donijeti nikakva odluka Komisije u vezi sa zadovoljavajućim ostvarenjem relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te o odobrenju plaćanja sve dok sljedeće Europsko vijeće iscrpno ne raspravi o tom predmetu. Taj postupak u pravilu ne traje duže od tri mjeseca nakon što Komisija zatraži mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora. Taj postupak bit će u skladu s člankom 17. UEU-a i člankom 317. UFEU-a.

REACT-EU

A.20 Neovisno o pravilima o gornjim granicama i preraspodjeli, primjenjuju se dodatne dodjele: radi potpore najvažnijim sektorima koji će biti ključni za utvrđivanje temelja za dobar oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 u određenim državama članicama, REACT-EU osigurat će sljedeća dodatna dodijeljena sredstva: Luksemburg (100 milijuna EUR); Malta (50 milijuna EUR).

Klimatski cilj

A.21 Djelovanje u području klime uključit će se u politike i programe koji se financiraju u okviru VFO-a i NGEU-a. Opći klimatski cilj od 30 % primjenjivat će se na ukupan iznos rashoda iz VFO-a i NGEU-a i uzimat će se u obzir odgovarajućim ciljnim vrijednostima u sektorskom zakonodavstvu. One su u skladu s ciljem klimatske neutralnosti EU-a do 2050. i doprinose ostvarenju novih Unijinih klimatskih ciljeva do 2030., koji će se ažurirati do kraja godine. Kao opće načelo, svi rashodi EU-a trebali bi biti usklađeni s ciljevima Pariškog sporazuma.

II. VFO ZA RAZDOBLJE 2021. – 2027.

A.22 Nacrt zaključaka Europskog vijeća iz veljače 2020. (5846/20) čini temelj za globalni kompromis. U tom su nacrtu uzete u obzir rasprave održane u rasponu od više mjeseci. S obzirom na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 i mjere poduzete u okviru NGEU-a unesen je određeni broj izmjena i one su obuhvaćene Prilogom.

A.23 Ukupan iznos za obveze jest 1074,3 milijarde EUR. Ta je brojka nešto niža od one iz veljače. Tu je činjenicu potrebno sagledati u kontekstu ambicioznog rada na europskom oporavku navedenog u prvom dijelu ovog dokumenta.

A.24 Financijski interesi Unije štite se u skladu s općim načelima sadržanima u Ugovorima Unije, osobito s vrijednostima iz članka 2. UEU-a.

Europsko vijeće ističe važnost zaštite financijskih interesa Unije. Europsko vijeće ističe važnost poštovanja vladavine prava.

- A.25 Dodijeljena financijska sredstva za rescEU iznosit će 1,1 milijardu EUR. Program Zdravlje povećat će se na 1,7 milijardi EUR u skladu s prijedlogom Komisije za odgovor na COVID-19.
- A.26 Posebni instrumenti izvan gornjih granica povećat će se za 5 milijardi EUR. Tih 5 milijardi EUR upotrijebit će se za novu posebnu pričuvu za prilagodbu Brexitu koja će se uspostaviti radi suzbijanja nepredviđenih i štetnih posljedica u državama članicama i sektorima koji su najviše pogođeni.
- A.27 Prijedlogom iz veljače uveden je niz mjera za povećanu fleksibilnost u područjima kohezije i poljoprivrede. S obzirom na posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19 dodaje se drugi paket fleksibilnosti u vezi s provedbenim pravilima u okviru kohezijske politike i ZPP-a te tematskom koncentracijom potpore iz EFRR-a.
- A.28 Što se tiče vlastitih sredstava EU-a, utvrđena je gornja granica dodijeljena Uniji za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje od 1,40 % BND-a svih država članica; ukupan godišnji iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza ne premašuje 1,46 % zbroja BND-a svih država članica.
- A.29 Unija će tijekom predstojećih godina raditi na reformi sustava vlastitih sredstava i uvesti nove izvore vlastitih sredstava. Kao prvi korak, novi izvor vlastitih sredstava koji se temelji na nerecikliranom plastičnom otpadu uvest će se i primjenjivati od 1. siječnja 2021. Kao temelj za dodatne izvore vlastitih sredstava, Komisija će u prvom semestru 2021. podnijeti prijedloge o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i o digitalnom nametu, s ciljem njihova uvođenja najkasnije 1. siječnja 2023. U tom će smislu Komisija podnijeti prijedlog o revidiranom sustavu trgovine emisijama te ga možda proširiti na zrakoplovstvo i pomorski sektor. Konačno, Unija će tijekom razdoblja sljedećeg VFO-a raditi na uvođenju drugih vlastitih sredstava, koji bi mogli uključivati porez na financijske transakcije. Prihodi od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2021. upotrijebit će se za prijevremenu otplatu zaduživanja u okviru NGEU-a.
- A.30 Korekcijama paušalnih iznosa za razdoblje 2021. – 2027. smanjit će se godišnji doprinos na temelju BND-a Danske, Njemačke, Nizozemske, Austrije i Švedske. Dotične države članice imaju koristi od bruto smanjenja svojeg godišnjeg doprinosa na temelju BND-a. Ta bruto smanjenja financiraju sve države članice u skladu sa svojim BND-om.

III. TRANZICIJA

A.31 Neće biti izmjena VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. Dvije investicijske inicijative kao odgovor na koronavirus i dalje su važni elementi našeg kratkoročnog odgovora na krizu. Zbog izvanrednih okolnosti relevantna djelovanja koja su započela od 1. veljače 2020. trebala bi biti prihvatljiva za financiranje u okviru inicijative REACT-EU i RRF-a pod uvjetom da se njima nastoje ostvariti ciljevi tih programa.

IV. SLJEDEĆI KORACI

A.32 Vijeće se poziva da započne pregovore s Europskim parlamentom s ciljem osiguravanja iznimno hitnog dovršetka rada na svim pravnim aktima u skladu s relevantnom pravnom osnovom kako bi se EU-u osigurala mogućnost odgovora na krizu.

A.33 Čim se donese Odluka o vlastitim sredstvima, države članice će je što je prije moguće odobriti, u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

I. HORIZONTALNO

1. Novim višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) obuhvatit će se razdoblje od sedam godina, odnosno od 2021. do 2027. Tim proračunom Europskoj uniji omogućit će se da odgovori na aktualne i buduće izazove te da ispunji svoje političke prioritete s obzirom na Plan iz Bratislave, deklaracije iz Rima i Sibiu te Strateški program EU-a za razdoblje 2019. – 2024. VFO će, ojačan instrumentom *Next Generation EU* (NGEU), ujedno biti glavni instrument za provedbu paketa za oporavak kao odgovor na socioekonomske posljedice pandemije bolesti COVID-19.

2. VFO za razdoblje 2021. – 2027. imat će sljedeću strukturu:
 - Naslov 1 – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija;
 - Naslov 2 – Kohezija, otpornost i vrijednosti, koji će uključivati podnaslov za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju te podnaslov za otpornost i vrijednosti;
 - Naslov 3 – Prirodni resursi i okoliš, koji će uključivati posebnu gornju granicu za rashode povezane s tržištem i izravna plaćanja;
 - Naslov 4 – Migracije i upravljanje granicama;
 - Naslov 5 – Sigurnost i obrana;
 - Naslov 6 – Susjedstvo i svijet;
 - Naslov 7 – Europska javna uprava, koji će uključivati posebnu gornju granicu za administrativne rashode institucija.

Razvrstavanje rashoda u naslove i njihovo grupiranje po politikama osmišljeno je tako da se u obzir uzmu politički prioriteti Unije i osigura potrebna fleksibilnost u svrhu učinkovitog dodjeljivanja sredstava. Osim toga, smanjenjem broja programa nastoji se osigurati usklađenost i promicati sinergije. Cjelokupni okvir bit će pojednostavnjen i njime će se smanjiti administrativno opterećenje za korisnike i upravljačka tijela te promicati jednake mogućnosti tako što će aktivnosti i djelovanja u okviru relevantnih programa i instrumenata uključivati rodno osviještenu politiku i doprinositi ravnopravnosti žena i muškaraca.

3. Maksimalni ukupni iznos rashoda za EU-27 za razdoblje 2021. – 2027. jest 1 074 300 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, uključujući integraciju Europskog razvojnog fonda, i 1 061 058 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje. Raščlamba odobrenih sredstava za preuzimanje obveza opisana je u nastavku. Jednaki su iznosi navedeni i u tablici u Prilogu ovom Prilogu, u kojem se također nalazi raspored odobrenih sredstava za plaćanje. Svi su iznosi izraženi u stalnim cijenama iz 2018. Godišnje tehničke prilagodbe za inflaciju izvest će se automatski upotrebom fiksnog deflatora od 2 %.

Iznosi će biti predstavljeni i u tekućim cijenama upotrebom dogovorenog deflatora.

4. Europska investicijska banka (EIB) trebala bi imati potreban kapital za provedbu politika Unije. Vijeće guvernera EIB-a poziva se da preispita adekvatnost kapitala EIB-a s obzirom na instrumente uključene u VFO i NGEU, kao i doprinos Banke ambicijama Unije u vezi s borbom protiv klimatskih promjena i digitalizacijom gospodarstva Europe. S obzirom na to preispitivanje, Vijeće guvernera, djelujući jednoglasno, odlučuje o veličini i modalitetima bilo kojeg povećanja kapitala do kraja 2020.
5. Vijeće će zatražiti suglasnost Europskog parlamenta u skladu s člankom 312. stavkom 2. UFEU-a kojim se predviđa da Vijeće donosi uredbu o VFO-u uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

6. Preispitivanje VFO-a u sredini razdoblja ne provodi se.
7. Nepodmirene obveze (RAL, *reste à liquider*) neizbježan su nusproizvod višegodišnjih programiranja i diferenciranih odobrenih sredstava. Međutim, očekuje se da će do kraja financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020. nepodmirene obveze iznositi više od 308 000 milijuna EUR u tekućim cijenama, zbog čega će plaćanja iz aktualnog VFO-a predstavljati znatan iznos ukupnih plaćanja tijekom prvih godina sljedećeg VFO-a. Kako bi se osigurala predvidiva razina, profil i uredno odvijanje plaćanja poduzeto je nekoliko mjera, poput pojednostavnjenja provedbe i utvrđivanja primjerenih stopa prefinansiranja, pravila o opozivu i pravodobnog donošenja sektorskog zakonodavstva za VFO za razdoblje 2021. – 2027.
8. Prema načelu proračunskog jedinstva, VFO će u pravilu uključivati sve stavke za koje se predviđa financiranje EU-a. Međutim, s obzirom na njihovu specifičnost, svi posebni instrumenti bit će izvan gornjih granica VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje ili će predstavljati izvanproračunske stavke. Unija mora imati kapacitet za odgovor na izvanredne unutarnje ili vanjske okolnosti te biti sposobna rješavati nove prioritete s obzirom na stanje nakon pandemije bolesti COVID-19 koje se brzo mijenja. Istodobno se potreba za fleksibilnošću mora procijeniti u odnosu na načelo proračunske discipline i transparentnosti rashoda EU-a, poštujući pritom obvezujući karakter gornjih granica VFO-a.
9. Trajanje sektorskih programa VFO-a trebalo bi u pravilu biti usklađeno s vremenskim okvirom VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.
10. Radi poštovanja nadležnosti pojedinih institucija te usklađenosti s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije, delegirani akti ograničeni su na elemente pojedinog zakonodavnog akta koji nisu ključni.

11. Relevantne zakonodavne tekstove sada treba donijeti što je prije moguće u skladu s postupcima sadržanima u Ugovoru i poštujući uloge različitih institucija. Na temelju razina obveza iz ovog sporazuma Vijeće i Europski parlament pozivaju se da pravodobno postignu dogovor o odgovarajućem financiranju svakog od predloženih instrumenata, programa i fondova koji se financiraju u okviru VFO-a.
12. Podsjećajući na redovite kontakte s Europskim parlamentom, posebno na marginama sastanaka Vijeća za opće poslove, Europsko vijeće poziva predsjedništvo da nastavi rasprave s Europskim parlamentom.
13. Komisija se poziva da pruži svu pomoć i potporu kako bi se olakšao postupak donošenja odluka.
14. Odgovarajuće razlike do gornjih granica utvrdit će se u okviru naslovâ. U okviru određenih programa uspostavljen je tematski instrument koji bi se programirao ovisno o potrebama, dok će drugim programima biti predviđena slična nedodijeljena sredstva u okviru ugrađene fleksibilnosti.
15. Moguća odstupanja od referentnih iznosa za višegodišnje programe nisu veća od 15 % iznosa namijenjenog za cjelokupno trajanje programa.

Države članice tijekom postupka programiranja, na početku razdoblja i tijekom provedbe mogu dobrovoljno podnijeti zahtjev za prijenos:

- i. do 5 % ukupnih početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava iz bilo kojeg fonda iz Uredbe o zajedničkim odredbama¹ u okviru podijeljenog upravljanja u bilo koji instrument u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja u korist dotične države članice ili u bilo koji fond iz Uredbe o zajedničkim odredbama u okviru podijeljenog upravljanja, osim prijenosâ koji su mogući samo u okviru podtočke ii. te

¹ Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond plus, Kohezijski fond, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i instrument za upravljanje granicama i vize.

- ii. do 20 % početnih dodijeljenih financijskih sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Europskog socijalnog fonda plus u Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond i Europski socijalni fond plus u okviru dodijeljenih sredstava države članice za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”; za Češku, taj postotak bit će do 25 %.
16. U skladu sa sveukupnim naporima u pogledu konsolidacije, financijski instrumenti i proračunska jamstva dodatno su racionalizirani, osobito u okviru fonda InvestEU te kao dio Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI), čime se poštuje načelo da je upotreba tih instrumenata strogo ograničena na okolnosti u kojima tržište očito ne funkcionira i situacije u kojima uvjeti nisu optimalni za ulaganje. Iako se prepoznaju mogućnosti koje se nude takvom vrstom financiranja, financijske obveze koje proizlaze iz financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i financijske pomoći trebaju se pomno pratiti.
17. Uloga proračuna EU-a u potpori djelotvornoj provedbi ciljeva politika na razini cijelog EU-a trebala bi se dodatno poboljšati, osobito jačanjem poveznice između proračuna EU-a i europskog semestra, uključujući olakšavanje provedbe europskog stupa socijalnih prava, kao i u područjima migracija, okoliša, klimatskih promjena, ravnopravnosti žena i muškaraca te prava i jednakih mogućnosti za sve.
18. Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, programima i instrumentima trebalo bi se doprinijeti uključivanju djelovanjâ u području klime i postizanju općeg cilja da se najmanje 30 % ukupnog iznosa proračunskih rashoda Unije i rashoda NGEU-a namijeni podupiranju klimatskih ciljeva. Rashodi EU-a trebali bi biti usklađeni s ciljevima Pariškog sporazuma i načelom „nenanošenja štete” iz europskog zelenog plana. Djelotvornom metodologijom za praćenje potrošnje u području klimatskih promjena i njezine uspješnosti, među ostalim izvješćivanjem i relevantnim mjerama u slučaju nedovoljnog napretka, trebalo bi osigurati da se sljedećim VFO-om u njegovoj cjelini doprinese provedbi Pariškog sporazuma. Komisija izvješćuje o rashodima u vezi s klimatskim promjenama na godišnjoj osnovi. Kako bi se odgovorilo na socijalne i gospodarske posljedice cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050. i novog Unijina klimatskog cilja do 2030., uspostaviti će se mehanizam za pravednu tranziciju, uključujući Fond za pravednu tranziciju.

19. Mora se osigurati sveobuhvatan pristup migracijama kojim se objedinjuju djelotvorniji nadzor vanjskih granica EU-a, pojačano vanjsko djelovanje i unutarnji aspekti, u skladu s načelima i vrijednostima EU-a. To će se postići na koordiniraniji način u programima u svim relevantnim naslovima, među ostalim brzom mobilizacijom sredstava, uzimajući u obzir potrebe u vezi s migracijskim tokovima. U tu svrhu upotrijebit će se namjenske i važne komponente za rješavanje pitanja vanjske migracije iz naslova 4, 5 i 6.
20. Ravnopravnost žena i muškaraca, kao i prava i jednake mogućnosti za sve, te uključivanje tih ciljeva trebalo bi uzeti u obzir i promicati tijekom pripreme, provedbe i praćenja relevantnih programa.
21. U programima Unije trebale bi moći sudjelovati zemlje EGP-a, zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati te partneri na koje se odnosi europska politika susjedstva, u skladu s načelima i uvjetima za sudjelovanje tih partnera u programima Unije koji su određeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama ili drugim instrumentima donesenima u okviru takvih sporazuma. Sudjelovanje ostalih trećih zemalja trebalo bi biti podložno sporazumu kojim se utvrđuju uvjeti primjenjivi na sudjelovanje dotične treće zemlje u nekom programu. Takvim bi se sporazumom trebala osigurati pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa i koristi treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije, ne bi se trebale dodijeliti ovlasti za donošenje odluka tim programima te bi sporazum trebao sadržavati pravila za zaštitu financijskih interesa Unije.
22. Financijski interesi Unije štite se u skladu s općim načelima sadržanima u Ugovorima Unije, osobito s vrijednostima članka 2. UEU-a.

Europsko vijeće ističe važnost zaštite financijskih interesa Unije. Europsko vijeće ističe važnost poštovanja vladavine prava.

23. S obzirom na taj kontekst uvest će se sustav uvjetovanosti radi zaštite proračuna i instrumenta *Next Generation EU*. U tom kontekstu Komisija će predložiti mjere u slučajevima povreda, koje Vijeće donosi kvalificiranom većinom.

Europsko vijeće brzo će se opet posvetiti tom pitanju.

24. Komisija se poziva da predstavi dodatne mjere za zaštitu proračuna EU-a i instrumenta *Next Generation EU* od prijevara i nepravilnosti. To će uključivati uvođenje mjera za osiguravanje prikupljanja i usporedivosti informacija o krajnjim korisnicima financijskih sredstava EU-a za svrhe kontrole i revizije u relevantne temeljne akte. Suzbijanje prijevara zahtijeva snažnu uključenost Europskog revizorskog suda, OLAF-a, Eurojusta, Europolu, te, kada je to relevantno, EPPO-a, kao i nadležnih tijela država članica.

II. DIO I.: RASHODI

NASLOV 1 – JEDINSTVENO TRŽIŠTE, INOVACIJE I DIGITALIZACIJA

25. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija područja su u kojima djelovanje EU-a ima znatnu dodanu vrijednost. Programi u ovom naslovu potencijalno bi uvelike mogli doprinijeti prioritetima iz Bratislave i Rima, osobito u pogledu promicanja istraživanja, inovacija i digitalne transformacije, europskih strateških ulaganja, djelovanja u korist jedinstvenog tržišta i konkurentnosti poduzeća i MSP-ova. Pri dodjeli sredstava iz ovog naslova prioritet se posebno daje ostvarenju znatnog i postupnog povećanja napora EU-a u području istraživanja i inovacija. Istodobno bi trebalo osigurati komplementarnost između programa iz ovog naslova, poput onih iz područja digitalizacije.
26. Razina obveza za ovaj naslov neće premašiti 132 781 milijuna EUR:

NASLOV 1 – JEDINSTVENO TRŽIŠTE, INOVACIJE I DIGITALIZACIJA						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
19 721	19 666	19 133	18 633	18 518	18 646	18 473

Veliki projekti

27. Iz ovog naslova i dalje će se podupirati financiranje velikih projekata u okviru novog europskog svemirskog programa, kao i projekta Međunarodnog termonuklearnog eksperimentalnog reaktora (ITER):
- i. financijska omotnica za provedbu projekta ITER za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će najviše 5000 milijuna EUR,
 - ii. financijska omotnica za provedbu svemirskog programa za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će najviše 13 202 milijuna EUR, od čega će 8000 milijuna EUR biti namijenjeno programu Galileo, a 4810 milijuna EUR programu Copernicus.

Obzor Europa

28. Potrebno je ojačati i proširiti izvrsnost znanstvene i inovacijske baze Unije. Napori koji se ulažu u istraživanje, razvoj i inovacije stoga će se temeljiti na izvrsnosti. Programom Obzor Europa pomaže se zemljama kojima je potrebna potpora u smislu jačanja njihova sudjelovanja kako bi doista povećali sudjelovanje u Programu. Istodobno, pitanja razlika u sudjelovanju i inovacijskog jaza i dalje se moraju rješavati različitim mjerama i inicijativama kao što su poticaji za konzorcije koji doprinose uklanjanju tog jaza. Time i jedinstvenim skupom pravila osigurat će se učinkovita i djelotvorna buduća europska politika istraživanja kojom će se MSP-ovima i novim sudionicima ponuditi veći izgledi za sudjelovanje u programima. Omogućit će se bolja povezanost ustanova za istraživanja i inovacije diljem Europe radi jačanja istraživačke suradnje u cijeloj Uniji. Posebna će se pozornost posvetiti koordinaciji aktivnosti koje se financiraju putem programa Obzor Europa s onima koje se financiraju iz drugih programa Unije, među ostalim putem kohezijske politike. U tom kontekstu bit će potrebno ostvariti važne sinergije između programa Obzor Europa i strukturnih fondova u svrhu „dijeljenja izvrsnosti”, čime će se poboljšati kapacitet za istraživanja i inovacije na regionalnoj razini te sposobnost svih regija da razviju regionalne klastere izvrsnosti.
29. Financijska omotnica za provedbu programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će 75 900 milijuna EUR.

InvestEU

30. Fond InvestEU djelovat će kao jedinstven mehanizam EU-a za potporu ulaganjima za unutarnja djelovanja kojim će se zamijeniti svi postojeći financijski instrumenti. Njegov je opći cilj podupirati ciljeve politika Unije mobiliziranjem javnih i privatnih ulaganja unutar EU-a koja ispunjavaju kriterij dodatnosti te time riješiti okolnosti u kojima tržište ne djeluje i situacije u kojima ne postoje optimalni uvjeti za ulaganje, a kojima se ometa ostvarivanje ciljeva EU-a u pogledu održivosti, konkurentnosti i uključivog rasta. Jasnim odredbama u odgovarajućim temeljnim aktima utvrdit će se razne financijske interakcije između primjenjivih rashodovnih programa i fonda InvestEU. Dodijeljena sredstva za fond InvestEU za razdoblje 2021. – 2027. iznose 2800 milijuna EUR, što će se dopuniti vraćenim sredstvima iz instrumenata prije 2021. Poseban program za pravednu tranziciju uspostaviti će se u okviru programa InvestEU kao drugi stup mehanizma za pravednu tranziciju.

Instrument za povezivanje Europe

31. Za postizanje pametnog, održivog i uključivog rasta te poticanje stvaranja radnih mjesta Unija treba modernu i visokoučinkovitu infrastrukturu kojom će se doprinijeti povezivanju i integraciji Unije te svih njezinih regija u sektorima prometa, energetike i digitalizacije. Te su veze ključne za slobodno kretanje osoba, robe, kapitala i usluga. Transeuropskim mrežama olakšavaju se prekogranične veze, kao što je *Rail Baltica*, potiče se veća ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija te doprinosi konkurentnijem socijalnom tržišnom gospodarstvu te borbi protiv klimatskih promjena, uzimajući u obzir obveze u pogledu dekarbonizacije. Sa svim državama članicama trebalo bi postupati jednako, a nedostatke koji proizlaze iz trajne geografske ranjivosti trebalo bi pritom propisno uzeti u obzir.

32. Financijska omotnica za provedbu Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će 28 396 milijuna EUR. Taj iznos bit će na sljedeći način raspoređen među sektorima:
- a) promet: 21 384 milijuna EUR,
 - od čega će 10 000 milijuna EUR biti preneseno iz Kohezijskog fonda kako bi se potrošilo u skladu s Uredbom o Instrumentu za povezivanje Europe:
 - 30 % stavlja se na raspolaganje na temelju visokog stupnja konkurentnosti među državama članicama prihvatljivima za financiranje iz Kohezijskog fonda, a sa 70 % poštuju se nacionalna dodijeljena sredstva u okviru Kohezijskog fonda do 2023. i nakon toga na temelju potpunog natjecanja među državama članicama prihvatljivima za Kohezijski fond;
 - od čega će se 1384 milijuna EUR upotrijebiti za dovršetak najvažnijih željezničkih prekograničnih veza koje nedostaju među kohezijskim zemljama kako bi se poduprlo funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Primjenjuju se pravila sufinanciranja za prijenos iz Kohezijskog fonda u CEF;
 - b) energetika: 5180 milijuna EUR;
 - c) digitalizacija: 1832 milijuna EUR.

Program Digitalna Europa

33. Programom Digitalna Europa ulagat će se u ključne strateške digitalne kapacitete poput računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije i kibersigurnosti EU-a. Njime će se drugi instrumenti, osobito Obzor Europa i Instrument za povezivanje Europe, dopuniti u podupiranju digitalne transformacije Europe. Financijska omotnica za provedbu programa Digitalna Europa za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će 6761 milijuna EUR.

NASLOV 2 – KOHEZIJA, OTPORNOST I VRIJEDNOSTI

34. Ovim naslovom nastoji se doprinijeti dodanoj vrijednosti EU-a poticanjem konvergencije, podupiranjem ulaganja, stvaranja radnih mjesta i rasta, smanjenjem ekonomskih, socijalnih i teritorijalnih nejednakosti u državama članicama i u cijeloj Europi te ostvarivanjem Plana iz Bratislave i Programa iz Rima. Pod ovim se naslovom ulaže u regionalni razvoj, koheziju i otpornost te u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti. Ovaj naslov ima ključnu ulogu u poticanju održivog rasta i socijalne kohezije i promicanju zajedničkih vrijednosti.
35. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza za ovaj naslov neće premašiti 377 768 milijuna EUR, od čega će 330 235 milijuna EUR biti dodijeljeno podnaslovu 2.a „Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija”, a 47 533 milijuna EUR bit će dodijeljeno podnaslovu 2.b „Otpornost i vrijednosti”:

KOHEZIJA, OTPORNOST I VRIJEDNOSTI						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
49 741	51 101	52 194	53 954	55 182	56 787	58 809
Podnaslov 2.a: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija						
45 411	45 951	46 493	47 130	47 770	48 414	49 066
Podnaslov 2.b: Otpornost i vrijednosti						
4330	5150	5701	6824	7412	8373	9743

Kohezijska politika

36. Glavni cilj kohezijske politike jest razvoj i provedba djelovanja koja vode jačanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije doprinosom smanjenju nejednakosti među razinama razvoja raznih regija te zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju. Putem Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), potprograma podijeljenog upravljanja Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (CF) tom će se politikom nastojati ispuniti sljedeći ciljevi: „Ulaganje za radna mjesta i rast” u državama članicama i regijama, uz podršku svih fondova, i „Europska teritorijalna suradnja”, uz potporu EFRR-a.
37. Kohezijska politika imat će sve važniju ulogu u podupiranju postojećeg procesa gospodarskih reformi u državama članicama jačanjem poveznice s europskim semestrom. Tijekom čitavog procesa Komisija i države članice uzimaju u obzir relevantne preporuke za pojedine zemlje.
38. Sredstva za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast” iznosit će ukupno 322 285 milijuna EUR i dodijelit će se kako slijedi:
- a) 202 299 milijuna EUR za slabije razvijene regije;
 - b) 47 789 milijuna EUR za tranzicijske regije;
 - c) 27 212 milijuna EUR za razvijenije regije;
 - d) 42 556 milijuna EUR za države članice koje primaju potporu iz Kohezijskog fonda;
 - e) 1928 milijuna EUR kao dodatno financiranje za najudaljenije regije utvrđene u članku 349. UFEU-a i regije razine NUTS 2 koje ispunjavaju kriterije iz članka 2. Protokola br. 6 uz Akt o pristupanju iz 1994.;
 - f) 500 milijuna EUR za ulaganja u međuregionalne inovacije.
39. Neće biti tehničkih prilagodbi.

40. Iznos sredstava dostupnih za ESF+ u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” bit će 87 319 milijuna EUR, uključujući posebno financiranje za najudaljenije regije i sjeverne rijetko naseljene regije u iznosu od 473 milijuna EUR. Za transnacionalnu suradnju kojom se podupiru inovativna rješenja u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja dodijelit će se 175 milijuna EUR sredstava fonda ESF+ za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”.
41. Iznos potpore iz Kohezijskog fonda koju treba prenijeti u CEF bit će 10 000 milijuna EUR. Dodijeljena sredstva iz Kohezijskog fonda za svaku državu članicu smanjit će se na odgovarajući način. Načini upotrebe prenesenog iznosa sadržani su u okviru naslova I, CEF.
42. Sredstva za cilj „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) iznosit će ukupno 7950 milijuna EUR i bit će raspoređena kako slijedi:
- a) ukupno 5713 milijuna EUR za prekograničnu suradnju na pomorskim i kopnenim granicama;
 - b) ukupno 1466 milijuna EUR za transnacionalnu suradnju;
 - c) ukupno 500 milijuna EUR za međuregionalnu suradnju;
 - d) ukupno 271 milijuna EUR za suradnju najudaljenijih regija.

Iznos od 970 milijuna EUR koji je Komisija u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” dodijelila sastavnici ulaganja u međuregionalne inovacije podijeljen je na dva dijela:

- 500 milijuna EUR namijenjeno je međuregionalnim ulaganjima u inovacije u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja EFRR-om u okviru cilja „Ulaganja za radna mjesta i rast”, a
- 470 milijuna EUR uključeno je kako je navedeno gore uzimajući u obzir ažuriranu strukturu programâ u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja”.

43. Tehničkoj pomoći na inicijativu Komisije dodijelit će se 0,35 % globalnih resursa.

Definicije i prihvatljivost

44. Sredstva iz fondova EFRR i ESF+ za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast” dodijelit će se trima vrstama regija razine NUTS 2, uzimajući u obzir razvrstavanje prema NUTS-u od 2016., definiranih na temelju odnosa njihova BDP-a po stanovniku, mjenog prema standardu kupovne moći (SKM) i izračunanog na temelju podataka Unije za razdoblje 2015. – 2017., i prosječnog BDP-a EU-27 za isto referentno razdoblje, kako slijedi:
- slabije razvijenim regijama, čiji je BDP po stanovniku manji od 75 % prosječnog BDP-a EU-27;
 - tranzicijskim regijama, čiji je BDP po stanovniku između 75 % i 100 % prosječnog BDP-a EU-27;
 - razvijenijim regijama, čiji je BDP po stanovniku veći od 100 % prosječnog BDP-a EU-27.
45. Kohezijski fond pomagat će onim državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak (BND) po stanovniku, mjen SKM-om i izračunan na temelju podataka Unije za razdoblje 2015. – 2017., manji od 90 % prosječnog BND-a po stanovniku EU-27 za isto referentno razdoblje.

Metodologija dodjele ukupnih sredstava po državi članici za razdoblje 2021. – 2027.:

Metoda dodjele za slabije razvijene regije prihvatljive na temelju cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”

46. Sredstva dodijeljena pojedinoj državi članici zbroj su sredstava dodijeljenih njezinim pojedinim prihvatljivim regijama, izračunanih prema sljedećim koracima:
- apsolutni iznos po godini (u EUR) dobiva se množenjem broja stanovnika dotične regije s razlikom BDP-a po stanovniku te regije, mjenog SKM-om, i prosjeka BDP-a po stanovniku EU-27, mjenog SKM-om;

- b) na prethodni apsolutni iznos primjenjuje se postotak kako bi se utvrdila financijska omotnica za tu regiju; taj je postotak stupnjevan kako bi se uzelo u obzir relativno blagostanje, mjereno SKM-om, u državi članici u kojoj se prihvatljiva regija nalazi u odnosu na prosjek EU-27, tj.:
- i. za regije u državama članicama čija je razina BND-a po stanovniku ispod 82 % prosjeka EU-a: 2,85 %,
 - ii. za regije u državama članicama čija je razina BND-a po stanovniku između 82 % i 99 % prosjeka EU-a: 1,25 %,
 - iii. za regije u državama članicama čija je razina BND-a po stanovniku iznad 99 % prosjeka EU-a: 0,75 %;
- c) iznos dobiven u skladu s točkom (b) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 570 EUR po nezaposlenoj osobi godišnje koji se primjenjuje na razliku broja nezaposlenih osoba u navedenoj regiji i broja osoba koje bi bile nezaposlene kad bi se primjenjivala prosječna stopa nezaposlenosti svih slabije razvijenih regija EU-a;
- d) iznos dobiven u skladu s točkom (c) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 570 EUR po mladoj nezaposlenoj osobi (dobi od 15 do 24 godine) godišnje koji se primjenjuje na razliku broja mladih nezaposlenih osoba u navedenoj regiji i broja osoba koje bi bile nezaposlene kad bi se primjenjivala prosječna stopa nezaposlenosti mladih svih slabije razvijenih regija EU-a;
- e) iznos dobiven u skladu s točkom (d) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 270 EUR po osobi (dobi od 25 do 64 godine) godišnje koji se primjenjuje na broj osoba u navedenoj regiji koji bi trebalo oduzeti kako bi se dosegla prosječna razina stope osoba s niskim stupnjem obrazovanja (manje od primarnog odnosno primarnog i nižeg sekundarnog stupnja obrazovanja) svih slabije razvijenih regija EU-a;

- f) iznos dobiven u skladu s točkom (e) zbraja se, prema potrebi, s iznosom od 1 EUR po toni ekvivalenta CO₂ godišnje koji se primjenjuje na udio stanovništva regije na koji se odnosi broj tona ekvivalenta CO₂ za koji država članica premašuje ciljnu vrijednost emisija stakleničkih plinova izvan sustava za trgovanje emisijama utvrđenu za 2030. koju je Komisija predložila 2016.;
- g) iznos dobiven u skladu s točkom (f) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 405 EUR po osobi godišnje i koji se primjenjuje na udio stanovništva regija povezan s neto migracijom iz zemalja izvan EU-a u državu članicu od 1. siječnja 2014.

Metoda dodjele za tranzicijske regije prihvatljive na temelju cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”

47. Sredstva dodijeljena svakoj državi članici zbroj su sredstava dodijeljenih njezinim pojedinim prihvatljivim regijama, izračunanih prema sljedećim koracima:
- a) za svaku se prihvatljivu tranzicijsku regiju utvrđuju minimalni i maksimalni teoretski intenziteti potpore. Najniža razina potpora utvrđuje se prema početnom prosječnom intenzitetu potpore po stanovniku svih razvijenijih regija, tj. 15,2 EUR po stanovniku godišnje. Najviša razina potpore odnosi se na teoretsku regiju s BDP-om po stanovniku u iznosu od 75 % prosjeka EU-27, a izračunava se prema metodi definiranoj u navedenom stavku 46. točkama (a) i (b). U obzir se uzima 60 % tako dobivenog iznosa;
 - b) početne se regionalne dodjele izračunavaju, uzimajući u obzir regionalni BDP po stanovniku (mjereno SKM-om), linearnom interpolacijom relativnog BDP-a regije po stanovniku u usporedbi s EU-27;
 - c) iznos dobiven u skladu s točkom (b) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 560 EUR po nezaposlenoj osobi godišnje koji se primjenjuje na razliku broja nezaposlenih osoba u navedenoj regiji i broja osoba koje bi bile nezaposlene kad bi se primjenjivala prosječna stopa nezaposlenosti svih slabije razvijenih regija EU-a;

- d) iznos dobiven u skladu s točkom (c) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 560 EUR po mladoj nezaposlenoj osobi (dobi od 15 do 24 godine) godišnje koji se primjenjuje na razliku broja mladih nezaposlenih osoba u navedenoj regiji i broja osoba koje bi bile nezaposlene kad bi se primjenjivala prosječna stopa nezaposlenosti mladih svih slabije razvijenih regija EU-a;
- e) iznos dobiven u skladu s točkom (d) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 250 EUR po osobi (dobi od 25 do 64 godine) godišnje koji se primjenjuje na broj osoba u navedenoj regiji koji bi trebalo oduzeti kako bi se dosegla prosječna razina stope osoba s niskim stupnjem obrazovanja (manje od primarnog odnosno primarnog i nižeg sekundarnog stupnja obrazovanja) svih slabije razvijenih regija EU-a;
- f) iznos dobiven u skladu s točkom (e) zbraja se, prema potrebi, s iznosom od 1 EUR po toni ekvivalenta CO₂ godišnje koji se primjenjuje na udio stanovništva regije na koji se odnosi broj tona ekvivalenta CO₂ za koji država članica premašuje ciljnu vrijednost emisija stakleničkih plinova izvan sustava za trgovanje emisijama utvrđenu za 2030. koju je Komisija predložila 2016.;
- g) iznos dobiven u skladu s točkom (f) zbraja se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 405 EUR po osobi godišnje koji se primjenjuje na udio stanovništva povezan s neto migracijom izvan EU-a u državu članicu od 1. siječnja 2014.

Metoda dodjele za razvijenije regije prihvatljive na temelju cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”

48. Iznos ukupne početne teoretske financijske omotnice izračunat će se množenjem intenziteta potpore po stanovniku godišnje od 15,2 EUR i broja prihvatljivog stanovništva.

49. Udio pojedine dotične države članice bit će jednak zbroju udjela njezinih prihvatljivih regija, a oni se određuju na temelju sljedećih kriterija, uz navedene pondere:
- a) ukupnog broja stanovnika regije (ponder 20 %);
 - b) broja nezaposlenih u regijama razine NUTS 2 u kojima je stopa nezaposlenosti veća od prosjeka svih razvijenijih regija (ponder 12,5 %);
 - c) zaposlenosti koju je potrebno dodati da bi se dosegla prosječna stopa zaposlenosti (osoba u dobi od 20 do 64 godine) svih razvijenijih regija (ponder 20 %);
 - d) broja osoba dobi od 30 do 34 godine s tercijarnim obrazovanjem koji je potrebno dodati da bi se dosegla prosječna stopa osoba s tercijarnim obrazovanjem (u dobi od 30 do 34 godine) svih razvijenijih regija (ponder 22,5 %);
 - e) broja osoba koje su rano napustile školovanje i osposobljavanje (u dobi od 18 do 24 godine) koji je potrebno oduzeti da bi se dosegla prosječna stopa osoba koje su rano napustile školovanje i osposobljavanje (dobi od 18 do 24 godine) svih razvijenijih regija (ponder 15 %);
 - f) razlike BDP-a regije (mjenog SKM-om) i njezina teoretskog BDP-a kad bi BDP po stanovniku regije bio jednak kao u najnaprednijoj regiji razine NUTS 2 (ponder 7,5 %);
 - g) stanovništva regija razine NUTS 3 u kojima je gustoća naseljenosti manja od 12,5 stanovnika/km² (ponder 2,5 %).
50. Iznosi po regiji razine NUTS 2 dobiveni u skladu s točkom 44. zbrajaju se, prema potrebi, s iznosom od 1 EUR po toni ekvivalenta CO₂ godišnje koji se primjenjuje na udio stanovništva regije na koji se odnosi broj tona ekvivalenta CO₂ za koji država članica premašuje ciljnu vrijednost emisija stakleničkih plinova izvan sustava za trgovanje emisijama utvrđenu za 2030. koju je Komisija predložila 2016.

51. Iznosi po regiji razine NUTS 2 dobiveni u skladu s točkom 45. zbrajaju se, prema potrebi, s iznosom koji proizlazi iz dodjele premije od 405 EUR po osobi godišnje koji se primjenjuje na udio stanovništva povezan s neto migracijom izvan EU-a u državu članicu od 1. siječnja 2014.

Metoda dodjele za države članice prihvatljive za Kohezijski fond

52. Iznos financijske omotnice izračunat će se množenjem prosječnog intenziteta potpore po stanovniku godišnje od 62,9 EUR i broja prihvatljivog stanovništva. Postotak te teoretske financijske omotnice koji se dodjeljuje prihvatljivoj državi članici ovisi o broju njezinih stanovnika, površini i nacionalnom blagostanju, a dobit će se u skladu sa sljedećim koracima:
- a) na temelju aritmetičkog prosjeka izračunava se udio broja stanovnika i površine te države članice u ukupnom broju stanovnika i ukupnoj površini svih prihvatljivih država članica. Međutim, ako je udio broja stanovnika države članice u ukupnom broju stanovnika najmanje pet puta veći od udjela njezine površine u ukupnoj površini, tj. ako je država članica iznimno gusto naseljena, za ovaj će se korak uzeti samo udio u ukupnom broju stanovnika;
 - b) prethodno dobiveni postoci prilagođavaju se koeficijentom koji predstavlja trećinu postotka za koji je BND po stanovniku (mjereno SKM-om) te države članice za razdoblje 2015. – 2017. veći ili manji od prosječnog BND-a po stanovniku svih prihvatljivih država članica (prosječno izražen kao 100 %).

Udio iz Kohezijskog fonda neće ni za jednu prihvatljivu državu članicu biti veći od trećine ukupne dodjele umanjene za dodjelu namijenjenu cilju Europske teritorijalnog razvoja nakon primjene stavaka od 50. do 55. U skladu s prilagodbom razmjerno će se povećati svi ostali prijenosi koji proizlaze iz stavaka od 40. do 45.

Metoda dodjele za cilj „Europska teritorijalna suradnja”

53. Sredstva dodijeljena po državi članici koja obuhvaćaju prekograničnu i transnacionalnu suradnju te suradnju najudaljenijih regija utvrđuju se kao ponderirani zbroj udjela utvrđenih na temelju sljedećih kriterija, uz navedene pondere:
- a) ukupnog broja stanovnika svih pograničnih regija razine NUTS 3 i svih drugih regija razine NUTS 3 u kojima barem polovica regionalnog stanovništva živi najdalje 25 km od granice (ponder 45,8 %);
 - b) broja stanovnika koji žive najdalje 25 km od granice (ponder 30,5 %);
 - c) ukupnog broja stanovnika država članica (ponder 20 %);
 - d) ukupnog broja stanovnika najudaljenijih regija (ponder 3,7 %).

Udio prekogranične komponente odgovara zbroju pondera kriterija (a) i (b). Udio transnacionalne komponente odgovara ponderu kriterija (c). Udio suradnje najudaljenijih regija odgovara ponderu kriterija (d).

Metoda dodjele dodatnog financiranja za najudaljenije regije utvrđene u članku 349. UFEU-a i regije razine NUTS 2 koje ispunjavaju kriterije iz članka 2. Protokola br. 6 uz Akt o pristupanju iz 1994.

54. Dodatna posebna dodjela koja odgovara intenzitetu potpore od 40 EUR po stanovniku godišnje dodijelit će se najudaljenijim regijama razine NUTS 2 i sjevernim rijetko naseljenim regijama razine NUTS 2. Ta će se dodjela rasporediti po regiji i državi članici razmjerno ukupnom broju stanovnika tih regija.

Najniže i najviše razine prijenosa iz fondova kojima se podupire ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija (određivanje gornjih granica i zaštitni mehanizmi)

55. Kako bi se kohezijska sredstva za najslabije razvijene regije i države članice dodijelila u adekvatnom iznosu te kako bi se smanjile razlike u prosječnim intenzitetima pomoći po stanovniku, najviša razina prijenosa (određivanje gornjih granica) iz fondova svakoj državi članici odredit će se kao postotak BDP-a države članice, pri čemu će postotci biti sljedeći:
- a) za države članice čiji je prosječni BND po stanovniku (mjereno SKM-om) za razdoblje 2015. – 2017. manji od 55 % prosjeka EU-27: 2,3 % njihova BDP-a;
 - b) za države članice čiji je prosječni BND po stanovniku (mjereno SKM-om) za razdoblje 2015. – 2017. jednak 68 % prosjeka EU-27 ili veći od njega: 1,5 % njihova BDP-a;
 - c) za države članice čiji je prosječni BND po stanovniku (mjereno SKM-om) za razdoblje 2015. – 2017. jednak ili veći od 55 % prosjeka EU-27 te manji od 68 % prosjeka EU-27: postotak se dobiva linearnom interpolacijom između 2,3 % i 1,5 % njihova BDP-a, što dovodi do proporcionalnog smanjenja postotka gornje granice u skladu s povećanjem blagostanja.

Određivanje gornjih granica primjenjivat će se na godišnjoj osnovi na prognoze Komisije u vezi s BDP-om, a na njihovu će se temelju, prema potrebi, razmjerno smanjivati svi prijenosi (osim za razvijenije regije i cilj „Europska teritorijalna suradnja”) dotičnoj državi članici kako bi se tako dobile najviše razine prijenosa.

56. Na temelju pravila iz stavka 50. po državi članici neće se dodijeliti više od 107 % njihove razine u realnim iznosima za programsko razdoblje 2014. – 2020. Prilagodba će se razmjerno primjenjivati na sve prijenose (uz iznimku cilja „Europski teritorijalni razvoj”) dotičnoj državi članici kako bi se tako dobile najviše razine prijenosa.

57. Kako bi se konsolidirali naponi za postizanje konvergencije i osigurala neometana i postupna tranzicija, iz fondova će se državi članici dodijeliti najmanje 76 % ukupnog iznosa dodijeljenog za razdoblje 2014. – 2020. Državi članici u kojoj barem jedna trećina stanovništva živi u regijama razine NUTS 2 s BDP-om po glavi stanovnika manjim od 50 % prosjeka EU-a iz fondova će se dodijeliti najmanje 85 % ukupnog iznosa dodijeljenog toj državi članici za razdoblje 2014. – 2020. Prilagodbe potrebne kako bi se ispunio taj zahtjev primjenjivat će se razmjerno na dodjele iz fondova, isključujući dodjele na temelju cilja „Europska teritorijalna suradnja”.
58. Državi članici čiji je BND po stanovniku (mjereno SKM-om) najmanje 120 % prosjeka EU-27 iz fondova će se dodijeliti najviše 80 % ukupnog iznosa koji joj je dodijeljen za razdoblje 2014. – 2020. Državi članici čiji je BND po stanovniku (mjereno SKM-om) jednak ili veći od 110 % prosjeka EU-27 te manji od 120 % prosjeka EU-27 iz fondova će se dodijeliti najviše 90 % ukupnog iznosa dodijeljenog toj državi članici za razdoblje 2014. – 2020. Prilagodbe potrebne kako bi se ispunio taj zahtjev primjenjivat će se razmjerno na dodjele iz fondova, isključujući dodjelu na temelju cilja „Europska teritorijalna suradnja”. Ako država članica ima tranzicijske regije za koje se primjenjuje stavak 61., 25 % sredstava dodijeljenih toj državi članici za razvijeniye regije prenosi se u sredstva dodijeljena za tranzicijske regije te države članice.

Dodatne odredbe o dodjeljivanju

59. Za sve regije koje su u programskom razdoblju 2014. – 2020. razvrstane kao slabije razvijene, ali čiji je BDP po stanovniku viši od 75 % prosjeka EU-27, najmanja godišnja razina potpore u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” odgovarat će 60 % bivšeg okvirnog prosječnog godišnjeg iznosa koji im je bio dodijeljen u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, na temelju izračuna Komisije za VFO za razdoblje 2014. – 2020.

60. Nijedna tranzicijska regija neće dobiti manje nego što bi dobila da je razvrstana kao razvijenija regija.
61. Minimalna ukupna sredstva dodijeljena državi članici za njezine tranzicijske regije, koje su već bile tranzicijske regije u razdoblju 2014. – 2020., odgovaraju minimalnom iznosu od 65 % ukupnih dodijeljenih sredstava za razdoblje 2014. – 2020. za te regije u toj državi članici.
62. Neovisno o stavcima od 55. do 58., primjenjuju se dodatne dodjele sredstava kako je utvrđeno u stavcima 63. do 67.
63. Ukupno 120 milijuna EUR dodijelit će se za program PEACE PLUS kao potpora miru i pomirenju te nastavku prekogranične suradnje sjevera i juga.
64. Ako se u razdobljima 2007. – 2009. i 2016. – 2018. broj stanovnika države članice smanjivao u prosjeku za više od 1 % godišnje, toj se državi članici dodjeljuju dodatna sredstva u visini ukupnog smanjenja njezina stanovništva između ta dva razdoblja pomnožena s 500 EUR. Ta dodatna sredstva dodjeljuju se slabije razvijenim regijama u dotičnoj državi članici.
65. Za slabije razvijene regije u državama članicama koje su iskoristile samo jedno razdoblje kohezijske politike osiguravaju se dodatna sredstva u iznosu od 400 milijuna EUR.

66. Kako bi se prepoznali izazovi koje predstavlja situacija u vezi s otočnim državama članicama i udaljenošću određenih dijelova Europske unije, i Malti i Cipru dodjeljuju se dodatne omotnice u iznosu od 100 milijuna EUR za strukturne fondove u okviru cilja „Ulaganja za radna mjesta i rast”. Sjevernim rijetko naseljenim područjima Finske dodjeljuje se dodatna omotnica u iznosu od 100 milijuna EUR u okviru strukturnih fondova.
67. Kako bi se u određenim državama članicama potaknuli konkurentnost, rast i stvaranje radnih mjesta, iz strukturnih fondova osigurat će se sljedeća dodatna dodijeljena sredstva u okviru cilja „Ulaganja za radna mjesta i rast”: 200 milijuna EUR za Belgiju za tranzicijske regije, 200 milijuna EUR za Bugarsku za slabije razvijene regije, 1550 milijuna EUR za Češku u okviru Kohezijskog fonda, 100 milijuna EUR za Cipar za strukturne fondove u okviru cilja „Ulaganja za radna mjesta i rast”, 50 milijuna EUR za Estoniju, 650 milijuna EUR za Njemačku za tranzicijske regije obuhvaćene zaštitnim mehanizmom iz stavka 61., 50 milijuna EUR za Maltu za strukturne fondove u okviru cilja „Ulaganja za radna mjesta i rast”, 600 milijuna EUR za Poljsku za slabije razvijene regije, 300 milijuna EUR za Portugal za tranzicijske regije i 350 milijuna EUR za razvijeniju regiju Slovenije.

Stope sufinanciranja

68. Stopa sufinanciranja za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast” neće biti veća od:
- a) 85 % za slabije razvijene regije;
 - b) 70 % za tranzicijske regije koje su u programskom razdoblju 2014. – 2020. razvrstane kao slabije razvijene regije;
 - c) 60 % za tranzicijske regije;
 - d) 40 % za razvijenije regije.

Stope sufinanciranja za najudaljenije regije neće biti veće od 85 %.

Stopa sufinanciranja za Kohezijski fond neće biti veća od 85 %.

Mogu se primjenjivati veće stope sufinanciranja za prioritete kojima se podupiru inovativne mjere te za potporu najugroženijima u okviru fonda ESF+.

Stopa sufinanciranja za programe Interrega neće biti veća od 80 %.

Mogu se primjenjivati veće stope sufinanciranja za programe vanjske prekogranične suradnje u okviru cilja Europske teritorijalne suradnje (Interreg).

Mjere tehničke pomoći koje se provode na inicijativu ili u ime Komisije mogu se financirati stopostotno.

Mjere povezane s dobrim gospodarskim upravljanjem

69. Trebalo bi zadržati mehanizme kojima se osigurava poveznica između Unijinih politika financiranja i njezina gospodarskog upravljanja, čime se Komisiji omogućuje da zatraži preispitivanje ili izmjene relevantnih programa kako bi se podržala provedba relevantnih preporuka Vijeća ili maksimalno povećao učinak fondova na rast i konkurentnost ili da Vijeću podnese prijedlog o suspenziji svih ili dijela obveza ili plaćanja za jedan ili više programa dotične države članice ako ta država članica ne poduzme djelotvorne mjere u kontekstu postupka gospodarskog upravljanja.

Stope pretfinanciranja

70. Komisija će isplatiti pretfinanciranje na temelju ukupne potpore iz fondova navedene u odluci o odobrenju programa. Pretfinanciranje za svaki fond isplaćivat će se u godišnjim obrocima, ovisno o raspoloživosti sredstava, kako slijedi:
- a) 2021.: 0,5 %;
 - b) 2022.: 0,5 %;
 - c) 2023.: 0,5 %;
 - d) 2024.: 0,5 %;

- e) 2025.: 0,5 %;
- f) 2026.: 0,5 %.

Pretfinanciranje za cilj „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) isplaćivat će se u godišnjim obrocima, ovisno o raspoloživosti sredstava, kako slijedi:

- a) 2021.: 1 %;
- b) 2022.: 1 %;
- c) 2023.: 3 %;
- d) 2024.: 3 %;
- e) 2025.: 3 %;
- f) 2026.: 3 %.

Pretfinanciranje za svaki fond i cilj „Europska teritorijalna suradnja” poravnava se svake godine uz prihvaćanje računa.

Za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i instrument za upravljanje granicama i vize utvrdit će se posebna stopa pretfinanciranja.

Programi koji se odnose na razdoblje 2014. – 2020. pretfinancirat će se po stopi od 2 % od 1. siječnja 2021.

Pravila o opozivu sredstava

71. Bit će opozvan svaki iznos u programu koji nije iskorišten za pretfinanciranje ili za koji zahtjev za plaćanje nije predan do 31. prosinca treće kalendarske godine nakon godine proračunskih obveza za razdoblje 2021. – 2026. Konačan datum prihvatljivosti i dalje će ostati 31. prosinca 2029.

Tematska koncentracija potpore iz EFRR-a

72. Kada je riječ o programima u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, ukupna sredstva iz EFRR-a za svaku državu članicu bit će usmjerena na nacionalnoj ili regionalnoj razini kako slijedi:

- a) države članice čiji je omjer bruto nacionalnog dohotka jednak ili veći od 100 %, odnosno razvijenije regije, dodijelit će najmanje 85 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta koji se ne tiču tehničke pomoći „pametnim” i „zelenim” ciljevima, a najmanje 30 % „zelenim” ciljevima;
- b) države članice čiji je omjer bruto nacionalnog dohotka jednak ili veći od 75 % te manji od 100 %, odnosno tranzicijske regije, dodijelit će najmanje 40 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta koji se ne tiču tehničke pomoći „pametnim”, a najmanje 30 % „zelenim” ciljevima;
- c) države članice čiji je omjer bruto nacionalnog dohotka manji od 75 % odnosno slabije razvijene regije, dodijelit će najmanje 25 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta koji se ne tiču tehničke pomoći „pametnim”, a najmanje 30 % „zelenim” ciljevima.

Države članice na početku programskog razdoblja odlučit će o razini, nacionalnoj ili regionalnoj, na kojoj bi se tematska koncentracija primjenjivala. Ako država članica odluči utvrditi tematsku koncentraciju na regionalnoj razini, njezini će se zahtjevi definirati za sve regije te države članice koje su uključene u istu kategoriju razvoja.

Ako je udio sredstava iz Kohezijskog fonda dodijeljenih potpori „zelenim” ciljevima veći od 50 %, dodijeljena sredstva veća od 50 % mogu se uzeti u obzir u pogledu postizanja minimalnih udjela EFRR-a.

Za potrebe ovog stavka omjer bruto nacionalnog dohotka znači omjer između bruto nacionalnog dohotka po stanovniku države članice, mjerenog SKM-om i izračunanog na temelju podataka Unije za razdoblje 2015. – 2017., i prosječnog bruto nacionalnog dohotka po stanovniku mjerenog SKM-om u 27 država članica u istom referentnom razdoblju.

Potpora turskoj zajednici na Cipru

73. U okviru ovog naslova financirat će se potpora turskoj zajednici na Cipru.

Plaćanja kamata

74. Financijska omotnica za dospjela Unijina plaćanja kamata u odnosu na njezino zaduživanje na tržištima kapitala u okviru NGEU-a za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će 12 914 milijuna EUR. Iznosi koji nisu upotrijebljeni za plaćanje kamata upotrijebit će se za prijevremene otplate prije kraja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., uz minimalan iznos, te se mogu povećati iznad te razine pod uvjetom da su uvedena nova vlastita sredstva.

75. Instrumentom za tehničku potporu poboljšat će se administrativni kapacitet država članica za oblikovanje, razvoj i provedbu reformi. Bit će na raspolaganju svim državama članicama te će njegova financijska omotnica za razdoblje 2021. – 2027. iznositi 767 milijuna EUR.

Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti

76. U okviru fonda ESF+ osigurat će se sveobuhvatna potpora zapošljavanju mladih, usavršavanju i prekvalifikaciji radnika, socijalnoj uključenosti i smanjenju siromaštva, uključujući siromaštvo djece, spajanjem postojećih programa: Europskog socijalnog fonda, Inicijative za zapošljavanje mladih, Fonda europske pomoći za najpotrebitije i Programa Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije.

Ukupna financijska omotnica za ESF+ za razdoblje 2021. – 2027. bit će 87 995 milijuna EUR, od čega:

- 676 milijuna EUR za potprogram fonda ESF+ u okviru izravnog i neizravnog upravljanja;
- 87 319 milijuna EUR za potprogram fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja u okviru cilja „Ulaganje za rast i radna mjesta”.

Potprogram podijeljenog upravljanja i dalje će biti u okviru podnaslova zajedno s EFRR-om i Kohezijskim fondom.

77. U pogledu sredstava fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja, svaka država članica dodjeljuje:
- a) najmanje 25 % za posebne ciljeve za socijalnu uključenost, uključujući integraciju migranata;
 - b) najmanje 2 % za posebni cilj rješavanja materijalne oskudice;
 - c) najmanje 10 % za ciljane mjere za mlade koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, ako je njezina stopa takvih osoba iznad prosjeka EU-a.
78. Novi program oslanja se na postojeći program Erasmus+ te će se njime osigurati mogućnosti za učenje i mobilnost za učenike, naučnike, mlade, studente te učitelje i nastavnike. Snažno će biti usmjeren na uključivanje ljudi s ograničenim mogućnostima te će se njime ojačati mogućnosti transnacionalne suradnje za sveučilišta te institucije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Programom Erasmus+ nastavit će se podupirati suradnja u području sporta. Financijska omotnica za provedbu programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. iznosit će 21 208 milijuna EUR.

Otpornost

79. Financijska omotnica za program rescEU u okviru VFO-a bit će 1106 milijuna EUR.
80. Uspostavit će se Program za zdravlje. Financijska omotnica za Program za zdravlje u okviru VFO-a bit će 1670 milijuna EUR.
81. Financijska omotnica za program Kreativna Europa u okviru VFO-a iznosit će 1642 milijuna EUR, a financijska omotnica za program Pravosuđe, prava i vrijednosti u okviru VFO-a iznosit će 841 milijun EUR.

Zaključci – 17., 18., 19., 20. i 21. srpnja 2020.

82. Iznos za Eurojust bit će barem za 10 % veći od razine iz 2020. u realnim iznosima.
83. Osigurat će se odgovarajuća sredstva za Ured europskog javnog tužitelja i za OLAF kako bi se osigurala zaštita financijskih interesa Unije.

NASLOV 3 – PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ

84. Sredstva u okviru ovog naslova usmjerena su na stvaranje dodane vrijednosti moderniziranom, održivom poljoprivrednom, pomorskom i ribarstvenom politikom, kao i unapređenjem djelovanja u području klime te promicanjem zaštite okoliša i bioraznolikosti. Uključivanjem klimatskih pitanja u cijeli proračun te boljom integracijom okolišnih ciljeva ovom naslovu daje se ključna uloga u postizanju ambicioznog cilja o najmanje 30 % rashoda EU-a kojima se doprinosi klimatskim ciljevima.
85. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza za ovaj naslov, koji obuhvaća poljoprivrednu i pomorsku politiku te djelovanje u području okoliša i klime, neće premašiti 356 374 milijuna EUR, od čega će 258 594 milijuna EUR biti dodijeljeno za rashode povezane s tržištem i izravna plaćanja. Izravna plaćanja na temelju Uredbe (EU) br. 1307/2013 i na temelju Uredbe o strateškim planovima u okviru ZPP-a neće iznositi više od 239 916 milijuna EUR.

PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
55 242	52 214	51 489	50 617	49 719	48 932	48 161
od čega: Rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja						
38 564	38 115	37 604	36 983	36 373	35 772	35 183

Zajednička poljoprivredna politika

86. Reformiranom i moderniziranom zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) osigurat će se pristup sigurnoj, visokokvalitetnoj, cjenovno pristupačnoj, hranjivoj i raznovrsnoj hrani. Njome će se poduprijeti prelazak na gospodarski, okolišno i društveno održivi poljoprivredni sektor koji je usmjeren na tržište te razvoj dinamičnih ruralnih područja. S pomoću ZPP-a i dalje će se ostvarivati ciljevi navedeni u Ugovorima te poljoprivrednicima osigurati primjeren životni standard. ZPP-om će se ujedno u potpunosti uzeti u obzir zahtjevi u pogledu dobrobiti životinja. Trebalo bi uzeti u obzir socijalnu strukturu poljoprivrede te strukturne i prirodne razlike među različitim poljoprivrednim regijama.
87. Novim modelom ostvarivanja politike kojim se oba stupa objedinjuju u jedinstveni programski instrument, tj. u strateški plan u okviru ZPP-a, osigurat će se ispunjenje zajedničkih ciljeva utvrđenih na razini EU-a. Novim modelom ostvarivanja politike državama članicama omogućit će se veća fleksibilnost i doprinijeti pojednostavnjenju. Udio rashoda u okviru ZPP-a koji bi trebao biti posvećen djelovanju u području klime iznosi 40 %.
88. Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje 2021. – 2027. i dalje će biti utemeljena na strukturi koja se sastoji od dvaju stupova:
- a) U okviru prvog stupa (tržišne mjere i izravna plaćanja) pružit će se izravna potpora poljoprivrednicima te financirati tržišne mjere. Njime će se, posebice s pomoću nove strukture za okoliš, doprinijeti višoj razini ambicije zajedničke poljoprivredne politike u području okoliša i klime. Mjere iz prvog stupa bit će, kao i u tekućem razdoblju financiranja, u potpunosti financirane iz proračuna EU-a.
 - b) U okviru drugog stupa (ruralni razvoj) osigurat će se posebna javna dobra povezana s klimatskim promjenama i okolišem, poboljšati konkurentnost sektora poljoprivrede i šumarstva, promicati diversifikacija gospodarske aktivnosti i kvalitete života i rada u ruralnim područjima, uključujući područja s posebnim ograničenjima. Mjere iz drugog stupa sufinancirat će države članice.

Prvi stup

Vanjska konvergencija

89. Nastavit će se vanjska konvergencija izravnih plaćanja. Sve države članice s izravnim plaćanjima po hektaru ispod 90 % prosjeka EU-a zatvorit će 50 % jaza između trenutne razine svojih prosječnih izravnih plaćanja i 90 % prosjeka EU-a u šest jednakih koraka počevši od 2022. Tu će konvergenciju razmjerno financirati sve države članice. Osim toga, sve države članice imat će razinu od najmanje 200 EUR po hektaru u 2022. i sve države članice dostižu najmanje 215 EUR po hektaru do 2027.

Određivanje gornjih granica za izravna plaćanja za velike poljoprivrednike

90. Za izravna plaćanja za velike korisnike na dobrovoljnoj osnovi uvest će se gornja granica na razini od 100 000 EUR. Primjenjivat će se samo na osnovnu potporu dohotku za održivost (BISS). Pri primjeni gornje granice države članice mogu sve troškove povezane s radnom snagom oduzeti od iznosa osnovne potpore dohotku za održivost po pojedinačnom korisniku.

Pričuva za poljoprivredu i financijska disciplina

91. Pričuva namijenjena pružanju potpore poljoprivrednom sektoru u svrhu upravljanja tržištem ili stabilizacije tržišta ili u slučaju kriza koje utječu na poljoprivrednu proizvodnju ili distribuciju („pričuva za poljoprivredu”) uspostavlja se početkom svake godine u Europskom fondu za jamstva u poljoprivredi (EFJP). Pričuva za poljoprivredu iznosi 450 milijuna EUR u tekućim cijenama na početku svake godine u razdoblju 2021. – 2027. Iznosi pričuve za krize u poljoprivredi koji su neiskorišteni u financijskoj godini 2020. prenijet će se u financijsku godinu 2021. radi uspostave te pričuve (točne godine treba uskladiti s prijelaznim razdobljem ZPP-a). Odobrena sredstva iz pričuve za poljoprivredu za koja nije preuzeta obveza prenose se za financiranje pričuve za poljoprivredu. Ako se upotrijebe sredstva iz pričuve, ona će se ponovno popuniti raspoloživim prihodima dodijeljenima EFJP-u, raspoloživim razlikama do posebne gornje granice za EFJP ili, kao krajnje rješenje, mehanizmom financijske discipline.

92. Mehanizam financijske discipline zadržat će se kako bi se osiguralo poštovanje posebne gornje granice za EFJP.

Fleksibilnost među stupovima

93. Države članice mogu odlučiti da kao dodatnu potporu na raspolaganje stave:
- za mjere u okviru programa ruralnog razvoja koje se financiraju iz EPFRR-a u financijskim godinama 2022. – 2027. do 25 % svojih godišnjih nacionalnih gornjih granica navedenih u Prilogu IV. Uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi pravila o potpori za strateške planove nakon odbitka dodijeljenih sredstava za pamuk utvrđenih u Prilogu VI. za kalendarske godine 2021. – 2026. Slijedom toga, pripadajući iznos više neće biti na raspolaganju za dodjelu izravnih plaćanja. Prag se može povećati za 15 postotnih bodova pod uvjetom da države članice upotrebljavaju pripadajuće povećanje za intervencije financirane iz EPFRR-a koje se odnose na posebne ciljeve u vezi s okolišem i klimom te za 2 postotna boda pod uvjetom da države članice upotrebljavaju pripadajuće povećanje za intervencije financirane iz EPFRR-a za potporu mladim poljoprivrednicima;
 - do 25 % svojih sredstava koja su dodijelile EPFRR-u u financijskim godinama 2022. – 2027. u njihova sredstva koja dodjeljuju za izravna plaćanja navedena u Prilogu IV. Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove za kalendarske godine 2021. – 2026. Slijedom toga, pripadajući iznos više neće biti na raspolaganju za mjere potpore u okviru ruralnog razvoja. Prag se može povećati na 30 % za države članice s izravnim plaćanjima po hektaru ispod 90 % prosjeka EU-a.

Drugi stup

Raspodjela potpore za ruralni razvoj

94. Sredstva dodijeljena EPFRR-u za razdoblje 2021. – 2027. iznose 77 850 milijuna EUR, od čega će se 0,25 % upotrijebiti za tehničku pomoć Komisije. Za države članice koje se suočavaju s posebnim strukturnim izazovima u svojem sektoru poljoprivrede ili koje su znatno ulagale u rashode iz drugog stupa ili koje trebaju prenijeti veće iznose u prvi stup kako bi se povećao stupanj konvergencije u okviru općeg globalnog iznosa dodijelit će se dodatna sredstva: Belgija (100 milijuna EUR), Njemačka (650 milijuna EUR), Irska (300 milijuna EUR), Grčka (300 milijuna EUR), Španjolska (500 milijuna EUR), Francuska (1600 milijuna EUR), Hrvatska (100 milijuna EUR), Italija (500 milijuna EUR), Cipar (50 milijuna EUR), Malta (50 milijuna EUR), Austrija (250 milijuna EUR), Slovačka (200 milijuna EUR), Slovenija (50 milijuna EUR), Portugal (300 milijuna EUR), Finska (400 milijuna EUR).

Pretfinanciranje ruralnog razvoja

95. Početno pretfinanciranje isplaćuje se u obrocima kako slijedi:
- a) u 2021.*: 1 % iznosa potpore iz EPFRR-a za cjelokupno trajanje strateškog plana u okviru ZPP-a;
 - b) u 2022.*: 1 % iznosa potpore iz EPFRR-a za cjelokupno trajanje strateškog plana u okviru ZPP-a;
 - c) u 2023.*: 1 % iznosa potpore iz EPFRR-a za cjelokupno trajanje strateškog plana u okviru ZPP-a.

* (Točne godine treba uskladiti s prijelaznim razdobljem ZPP-a).

Stope sufinanciranja za potporu ruralnom razvoju

96. Maksimalna stopa doprinosa iz EPFRR-a, koju treba utvrditi u strateškim planovima u okviru ZPP-a, iznosi:
- a) 80 % prihvatljivih javnih rashoda u najudaljenijim regijama i na manjim egejskim otocima u smislu Uredbe (EU) br. 229/2013;
 - b) 85 % prihvatljivih javnih rashoda u slabije razvijenim regijama;
 - c) 60 % prihvatljivih javnih rashoda u tranzicijskim regijama;
 - d) 65 % prihvatljivih javnih rashoda za plaćanja za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje;
 - e) 43 % prihvatljivih javnih rashoda u ostalim regijama.

Minimalna stopa doprinosa iz EPFRR-a iznosi 20 %. Viša stopa sufinanciranja koja iznosi 80 % primjenjuje se za obveze u području okoliša i klime te ostale obveze upravljanja, za ograničenja specifična za određeno područje koja proizlaze iz određenih obveznih zahtjeva, za neproizvodna ulaganja, za potporu Europskom partnerstvu za inovacije i za LEADER. 100 % sufinanciranja primjenjuje se za sredstva prenesena u EPFRR.

Pravila o opozivu sredstava

97. Komisija automatski opoziva bilo koji dio proračunskih obveza za intervencije u području ruralnog razvoja u strateškom planu u okviru ZPP-a koji nije iskorišten za pretfinanciranje ili za međuplaćanja u vezi s izvršenim rashodima do 31. prosinca druge godine nakon godine proračunske obveze.

o

o o

98. Financiranjem u okviru ovog naslova poduprijet će se i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, usmjeren na financiranje zajedničke ribarstvene politike, pomorska politika Unije i međunarodne obveze Unije u području upravljanja oceanima, posebno u kontekstu Programa održivog razvoja do 2030. Njime će se stoga poduprijeti održivo ribarstvo i akvakultura te očuvanje morskih bioloških resursa, kao i lokalne zajednice koje ovise o tome.
99. Naslovom će se dodatno financirati program LIFE za djelovanje u području okoliša i klime, kojim će se pružiti dodatna potpora očuvanju bioraznolikosti, uključujući mrežu Natura 2000, te preobrazbi Unije u čisto, kružno, energetske učinkovito, niskougljično društvo otporno na klimatske promjene.
100. Kako bi se riješile društvene i gospodarske posljedice cilja postizanja klimatske neutralnosti EU-a do 2050., uspostavit će se mehanizam za pravednu tranziciju, uključujući Fond za pravednu tranziciju. Sredstva dodijeljena Fondu za pravednu tranziciju za razdoblje 2021. – 2027. iznose 7500 milijuna EUR. Ključ za raspodjelu za Fond za pravednu tranziciju bit će u skladu s prijedlogom Komisije, uključujući maksimalan iznos i proporcionalno smanjenje minimalnog intenziteta potpore. Pristup Fondu za pravednu tranziciju bit će ograničen na 50 % nacionalnih dodijeljenih sredstava za države članice koje se još nisu obvezale na provedbu cilja postizanja klimatski neutralnog EU-a do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, a ostalih 50 % bit će stavljeno na raspolaganje nakon prihvaćanja takve obveze.

NASLOV 4 – MIGRACIJE I UPRAVLJANJE GRANICAMA

101. Iz ovog naslova financiraju se mjere povezane s upravljanjem vanjskim granicama, migracijama i azilom, čime se doprinosi ostvarenju Plana iz Bratislave i Programa iz Rima. Koordiniranim djelovanjem na razini EU-a nudi se znatna dodana vrijednost EU-a jer je djelotvoran nadzor vanjskih granica preduvjet za osiguravanje učinkovitijeg upravljanja migracijama i visoke razine unutarnje sigurnosti uz istodobnu zaštitu načela slobodnog kretanja osoba i robe unutar Unije. Programima u okviru ovog naslova pomoći će se Europskoj uniji i njezinim državama članicama da djelotvorno postignu sveobuhvatan pristup migracijama.
102. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza za ovaj naslov neće premašiti 22 671 milijuna EUR:

MIGRACIJE I UPRAVLJANJE GRANICAMA						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
2324	2811	3164	3282	3672	3682	3736

Migracije

103. Fondom za azil i migracije podupirat će se rad država članica pri osiguravanju prihvata tražitelja azila i mjera integracije. Njime će se podupirati i razvoj zajedničke politike azila i migracija te olakšati djelotvorno upravljanje vanjskim migracijama, uključujući vraćanja te pojačanu suradnju s trećim zemljama, osobito onima koje graniče s EU-om ili koje su blizu granica EU-a. Osigurat će se sinergija s kohezijskom politikom, kojom se podupire socioekonomska integracija, s vanjskom politikom, kojom se obuhvaća vanjska dimenzija, uključujući temeljne uzroke migracija, te suradnjom s trećim zemljama u području upravljanja migracijama i sigurnosti.

104. Sredstva dodijeljena Fondu za azil i migracije za razdoblje 2021. – 2027. iznose 8705 milijuna EUR i upotrebljavaju se kako slijedi:

- a) 5523 milijuna EUR dodijelit će se nacionalnim programima koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja;
- b) 3182 milijuna EUR dodijelit će se tematskom instrumentu.

Tematski instrument obuhvaća namjensku, važnu komponentu za prilagođena djelovanja za rješavanje pitanja vanjskih migracija.

Sredstva dodijeljena državama članicama temeljit će se na objektivnim kriterijima povezanima s azilom, zakonitim migracijama i integracijom te suzbijanjem nezakonitih migracija, uključujući vraćanja, i bit će ažurirana 2024. s učinkom od 2025. na temelju najnovijih raspoloživih statističkih podataka.

Upravljanje granicama

105. Fond za integrirano upravljanje granicama pružit će potporu zajedničkoj odgovornosti pri osiguravanju vanjskih granica uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba unutar Unije te olakšati zakonitu trgovinu, čime će se doprinijeti sigurnoj i učinkovitoj carinskoj uniji. Osigurat će se sinergija s instrumentima vanjske politike kako bi se doprinijelo zaštiti granica i upravljanju vanjskim migracijama putem suradnje s trećim zemljama.

106. S obzirom na posebne potrebe država članica koje su primile najveći broj zahtjeva za azil po stanovniku u 2018. i 2019., primjereno je povećati fiksne iznose za Cipar, Maltu i Grčku na 25 milijuna EUR iz Fonda za azil i migracije i na 25 milijuna EUR iz Fonda za integrirano upravljanje granicama.

107. Sredstva dodijeljena Fondu za integrirano upravljanje granicama za razdoblje 2021. – 2027. iznose 5505 milijuna EUR i upotrebljavaju se kako slijedi:
- a) 893 milijuna EUR za instrument za financijsku potporu za opremu za carinske provjere;
 - b) 4612 milijuna EUR za instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize, od čega:
 - 3228 milijuna EUR dodijelit će se nacionalnim programima u okviru podijeljenog upravljanja, od čega 189 milijuna EUR za Posebnu tranzitnu shemu;
 - 1384 milijuna EUR dodijelit će se tematskom instrumentu.

Tematski instrument obuhvaća namjensku, važnu komponentu za prilagođena djelovanja za rješavanje pitanja vanjskih migracija.

Sredstva iz točke (b) dodijeljena državama članicama temeljit će se na objektivnim kriterijima povezanim s vanjskim kopnenim granicama, vanjskim morskim granicama, zračnim lukama i konzularnim uredima i bit će ažurirana 2024. s učinkom od 2025. na temelju najnovijih raspoloživih statističkih podataka za te kriterije.

108. Te mjere bit će dopunjene osnaženom Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (EBCGA), s omotnicom u ukupnom iznosu od 5148 milijuna EUR, i povećanim doprinosima država članica u naravi za potporu državama članicama koje su pod najvećim pritiskom.

NASLOV 5 – SIGURNOST I OBRANA

109. Djelovanja u okviru ovog naslova programi su usmjereni na sigurnost i obranu u kojima se suradnjom na razini Unije nudi visoka dodana vrijednost, u čemu se odražavaju promijenjena geopolitička situacija i novi politički prioriteti EU-a. To uključuje djelovanja u vezi s unutarnjom sigurnosti, odgovorom na krize i razgradnjom nuklearnih postrojenja, kao i djelovanja u području obrane.

110. Razina obveza za ovaj naslov neće premašiti 13 185 milijuna EUR:

NASLOV 5 – SIGURNOST I OBRANA						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1700	1725	1737	1754	1928	2078	2263

Sigurnost

111. Financiranjem iz ovog naslova poduprijet će se Fond za unutarnju sigurnost, kojim će se doprinijeti osiguravanju visoke razine sigurnosti u Uniji, posebice sprečavanjem i suzbijanjem terorizma i radikalizacije, teškog i organiziranog kriminala i kiberkriminaliteta te pružanjem pomoći i zaštite žrtvama kriminala. Financirat će se i djelovanja namijenjena upravljanju vanjskim migracijama u vezi s borbom protiv nezakonitih migracija i trgovanja ljudima.

112. Sredstva dodijeljena Fondu za unutarnju sigurnost za razdoblje 2021. – 2027. iznose 1705 milijuna EUR i upotrebljavaju se kako slijedi:

- a) 1194 milijuna EUR dodijelit će se nacionalnim programima koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja:
- b) 511 milijuna EUR dodijelit će se tematskom instrumentu.

Tematski instrument obuhvaća namjensku, važnu komponentu za prilagođena djelovanja za rješavanje pitanja vanjskih migracija.

113. U svrhu podupiranja nuklearne sigurnosti u Europi, posebna potpora dodijelit će se za razgradnju sljedećih nuklearnih elektrana:

- 490 milijuna EUR nuklearnoj elektrani Ignalina u Litvi za razdoblje 2021. – 2027. uz stopu doprinosa EU-a od 86 %;
- 50 milijuna EUR nuklearnoj elektrani Bohunice u Slovačkoj za razdoblje 2021. – 2025. uz maksimalnu stopu doprinosa EU-a od 50 %;
- 57 milijuna EUR nuklearnoj elektrani Kozloduj u Bugarskoj za razdoblje 2021. – 2027. uz maksimalnu stopu doprinosa EU-a od 50 %.

Povrh toga, osigurat će se 448 milijuna EUR za nuklearnu sigurnost i razgradnju vlastitih postrojenja EU-a.

114. Iznos za Europol bit će barem za 10 % veći od razine iz 2020. u realnim iznosima.

Obrana

115. Financiranje iz ovog naslova uključivat će i financijski doprinos u iznosu od 7014 milijuna EUR za Europski fond za obranu (EDF) namijenjen poticanju konkurentnosti, učinkovitosti i inovacijskog kapaciteta europske obrambene tehnološke i industrijske baze pružanjem potpore aktivnostima koje se temelje na suradnji i prekograničnoj suradnji diljem Unije, u svakoj fazi industrijskog ciklusa obrambenih proizvoda i tehnologija. Pri izradi programa osigurat će se sudjelovanje obrambenih industrija svih veličina, uključujući MSP-ove i srednje kapitalizirana poduzeća, u cijeloj Uniji, čime će se ojačati i poboljšati opskrbeni lanci i lanci vrijednosti u području obrane. Njime se doprinosi strateškoj autonomiji Europske unije i sposobnosti za suradnju sa strateškim partnerima te podupiru projekti usklađeni s prioritetima u pogledu obrambenih sposobnosti koje su države članice zajednički dogovorile, među ostalim u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a posebno u kontekstu plana za razvoj sposobnosti.
116. Financijski doprinos u iznosu od 1500 milijuna EUR dodijelit će se Instrumentu za povezivanje Europe kako bi se mreže TEN-T prilagodile za potrebe vojne mobilnosti.

NASLOV 6 – SUSJEDSTVO I SVIJET

117. Iz ovog naslova financiraju se vanjsko djelovanje Unije i pomoć zemljama koje se pripremaju za pristupanje Uniji. Snažnijom koordinacijom između vanjskih i unutarnjih politika osigurat će se pravilna provedba Programa održivog razvoja do 2030., Pariškog klimatskog sporazuma, globalne strategije EU-a, Europskog konsenzusa o razvoju, europske politike susjedstva te vanjske dimenzije migracija, uključujući Okvir za partnerstvo s trećim zemljama u području migracija. Moderniziranom vanjskom politikom pokazat će se dodana vrijednost EU-a povećanjem djelotvornosti i vidljivosti te boljim opremanjem Unije za globalno ostvarenje njezinih ciljeva i vrijednosti, u snažnoj koordinaciji s državama članicama.
118. Rashodi za supsaharsku Afriku, Karibe i Pacifik koji se trenutačno financiraju putem aktualnog Europskog razvojnog fonda bit će integrirani u ovaj naslov.
119. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza za ovaj naslov neće premašiti 98 419 milijuna EUR:

SUSJEDSTVO I SVIJET						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
15 309	15 522	14 789	14 056	13 323	12 592	12 828

Vanjsko djelovanje

120. Kako bi se povećala uskladenost, transparentnost, fleksibilnost i djelotvornost vanjske suradnje EU-a, većina postojećih instrumenata spojiti će se u Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju s financijskom omotnicom od ukupno 70 800 milijuna EUR, od čega:
- i. Geografski programi: 53 805 milijuna EUR, od čega najmanje 17 217 milijuna EUR za susjedstvo, uz održavanje odgovarajuće geografske ravnoteže, i najmanje 26 000 milijuna EUR za supsaharsku Afriku;
 - ii. 5665 milijuna EUR za tematske programe;
 - iii. 2835 milijuna EUR za djelovanja za brzi odgovor;
 - iv. 8495 milijuna EUR za nove izazove i prioritete kako bi se odgovorilo na nepredviđene okolnosti, nove potrebe ili izazove, poput kriznih i postkriznih situacija ili migracijskih pritisaka, ili kako bi se promicale nove inicijative ili prioritete pod vodstvom Unije ili na međunarodnoj razini.
121. Pod uvjetima sličnim onima trenutačnog Europskog razvojnog fonda, i za razdoblje 2021. – 2027., neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru ovog instrumenta automatski će se prenijeti u sljedeću financijsku godinu, a opozvana odobrena sredstva mogu se ponovno staviti na raspolaganje.
122. Vanjsko financiranje podlijevat će pravilima o uvjetovanosti, među ostalim za poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava.
123. Instrumentu za humanitarnu pomoć, kojim se osigurava pomoć EU-a radi spašavanja i zaštite života, sprečavanja ljudske patnje te zaštite stanovništva pogođenog prirodnim katastrofama ili krizama izazvanima ljudskim djelovanjem, dodijelit će se 9760 milijuna EUR.

124. Vanjskim djelovanjem financirat će se i financijski doprinos od 2375 milijuna EUR za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku te 444 milijuna EUR za prekomorske zemlje i područja, uključujući Grenland.

Pretpristupna pomoć

125. Instrumentu pretpristupne pomoći, kojim se pruža potpora korisnicima na njihovu putu prema ispunjenju pristupnih kriterija, dodijelit će se 12 565 milijuna EUR.

Europski instrument mirovne pomoći

126. Europski instrument mirovne pomoći uspostaviti će se kao izvanproračunski instrument za financiranje djelovanja u području sigurnosti i obrane, o čemu odluku može donijeti Vijeće, te će se njime zamijeniti postojeći Instrument mirovne pomoći za Afriku i mehanizam Atena. Financijska gornja granica za Instrument za razdoblje 2021. – 2027. bit će 5000 milijuna EUR i financirat će se kao izvanproračunska stavka izvan VFO-a s pomoću doprinosa država članica na temelju ključa za raspodjelu prema BND-u.

NASLOV 7 – EUROPSKA JAVNA UPRAVA

127. Visokoprofesionalna europska javna uprava, čije je osoblje zaposleno na najširoj mogućoj zemljopisnoj osnovi, ima ključnu ulogu u pružanju potpore Uniji u ostvarenju njezinih prioriteta i provedbi politika i programa u zajedničkom europskom interesu. Istodobno, imajući u vidu prethodne i aktualne napore u pogledu reformi, europski građani očekuju da svaka javna uprava i njezino osoblje rade na najučinkovitiji mogući način. U kontekstu Unije od 27 država članica potrebno je neprekidno konsolidirati te reforme i stalno poboljšavati učinkovitost i djelotvornost europske javne uprave.
128. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza za ovaj naslov, koji obuhvaća administrativne rashode institucija i europskih škola te mirovine, neće premašiti 73 102 milijuna EUR:

EUROPSKA JAVNA UPRAVA						
(mil. eura, cijene iz 2018.)						
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
10 021	10 215	10 342	10 454	10 554	10 673	10 843
od čega: administrativni rashodi institucija						
7742	7878	7945	7997	8025	8077	8188

Gornje granice utvrdit će se tako da se izbjegnu pretjerane razlike do gornjih granica i da se u njima odražavaju očekivane prilagodbe plaće, napredovanja u karijeri, troškovi mirovina i druge relevantne pretpostavke.

129. Rashodi za potporu programu trebali bi, prema postojećoj i dosadašnjoj praksi, i dalje biti povezani s operativnim rashodima u okviru odgovarajućih omotnica za pojedine programe ili područja politika. Kako bi se povećala transparentnost i kontrola, administrativne rashode i rashode za potporu programima trebalo bi redovito i sveobuhvatno pratiti i izvješćivati o njima u svim naslovima. U kontekstu Unije od 27 država članica sve institucije EU-a trebale bi usvojiti sveobuhvatan i ciljani pristup za razmatranje broja zaposlenika i pozivaju se da smanje administrativne rashode gdje je god to moguće.
130. Sve institucije, tijela i agencije EU-a i njihove uprave trebali bi provoditi redovite preglede stanja osoblja kojima se osigurava optimizacija kadrovskih resursa na trenutačnoj razini te bi trebali i dalje nastojati povećati učinkovitost u rashodima koji se ne odnose na plaće, među ostalim produbljivanjem međuinstitucijske suradnje, kao što je suradnja u području informacijske tehnologije, javne nabave i zgrada, te zamrzavanjem rashoda koji se ne odnose na plaće.
131. Prepoznajući činjenicu da paket reformi Pravilnika o osoblju iz 2013. sadrži jasne i precizne odredbe, izvješćivanje i potrebna evaluacija trenutačne reforme trebaju poslužiti kao osnova za bilo koju moguću naknadnu reviziju Pravilnika o osoblju. Komisija se poziva da se u svojoj evaluaciji i mogućim naknadnim prijedlozima razmotri pitanja kao što su napredovanje u karijeri, veličina i trajanje doplataka, primjerenost poreznog sustava, nameti solidarnosti te održivost mirovinskog sustava.
132. Kako bi se dodatno kontrolirala administrativna potrošnja i kako bi se upravljalo njome, povećanja učinkovitosti i mjere koje se primjenjuju u usporedivim upravama mogli bi poslužiti kao referentno mjerilo.

o

o o

Fleksibilnost: tematski posebni instrumenti

133. Fleksibilnost će se omogućiti i putem namjenskih tematskih posebnih instrumenata kojima se pružaju dodatna financijska sredstva za odgovor na posebne nepredviđene događaje. Smisao tih instrumenata jest da se upotrijebe samo u slučaju potrebe. Stoga bi trebalo odrediti jasne kriterije za njihovu mobilizaciju. U duhu općeg cilja konsolidacije i racionalizacije rashoda EU-a trebalo bi izbjeđavati udvostručavanje i među tim instrumentima i s programima potrošnje te istražiti dodatnu sinergiju. Složena pravila za reorganizaciju iznosâ među instrumentima i prijenos neiskorištenih iznosa u sljedeće godine trebala bi biti pojednostavnjena i usklađena.
134. Ne dovodeći u pitanje jedinstveni instrument za razliku do gornje granice, najveći ukupni iznos posebnih instrumenata za razdoblje 2021. – 2027. izvan gornjih granica iznositi će 20 106 milijuna EUR kako bi se moglo pristupiti ispunjavanju novih prioriteta i suočavanju s nepredviđenim događajima s obzirom na stanje nakon bolesti COVID-19 koje se brzo mijenja, a od toga će 5000 milijuna EUR biti dostupno za novu posebnu pričuvu za prilagodbu Brexitu koja će se uspostaviti radi suzbijanja štetnih posljedica u državama članicama i sektorima koji su najviše pogođeni. Komisija se poziva da prijedlog predstavi do studenoga 2020.
135. Europski fond za prilagodbu globalizaciji, instrument solidarnosti i odgovora na izvanredne situacije kojim se pruža jednokratna pomoć za potporu radnicima koji izgube posao u slučaju restrukturiranja povezanoga s globalizacijom, uključujući slučajeve izazvane automatizacijom i digitalizacijom, ne premašuje maksimalni godišnji iznos od 186 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.). Iznosi će se mobilizirati iznad gornjih granica VFO-a za obveze i plaćanja.

136. Omotnica nove pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) trebala bi pokrivati Fond solidarnosti Europske unije (FSEU) i pričuvu za pomoć u nuždi (EAR). Može se upotrebljavati za odgovor na hitne situacije uzrokovane velikim katastrofama u državama članicama i zemljama pristupnicama u okviru FSEU-a te za brz odgovor na posebne hitne potrebe u EU-u ili trećim zemljama nakon događaja koje nije bilo moguće predvidjeti, posebno odgovor na hitne situacije i humanitarne krize (pričuva za pomoć u nuždi). Potrebno je odrediti jasne kriterije i modalitete za njezinu upotrebu.

Godišnji iznos pričuve utvrđen je na 1200 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.). Odluku o prijenosima kako bi se omogućila njezina mobilizacija donose Europski parlament i Vijeće na temelju prijedloga Komisije. Ta se pričuva unosi u opći proračun Unije kao rezervacija. Godišnji iznos može se iskoristiti do godine $n+1$. Iznos koji potječe iz prethodne godine prvi se troši.

Iznosi će se mobilizirati iznad gornjih granica VFO-a za obveze i plaćanja.

Do 1. listopada svake godine najmanje četvrtina godišnjeg iznosa za godinu n ostaje na raspolaganju za pokrivanje potreba koje bi se mogle pojaviti do kraja te godine. Od 1. listopada preostali dio raspoloživog iznosa može se mobilizirati za unutarnje ili vanjske operacije kako bi se pokrile potrebe koje bi se mogle pojaviti do kraja te godine.

Fleksibilnost: netematski posebni instrumenti

137. Ukupna razlika do gornje granice za obveze, ukupna razlika do gornje granice za plaćanje i pričuva za nepredviđene izdatke zamijenit će se jedinstvenim instrumentom za razliku do gornje granice. U okviru tog instrumenta moći će se upotrebljavati obveze i/ili plaćanja oslanjanjem na:

- prije svega, razlike do gornje granice u jednom ili više naslova VFO-a koje su ostale raspoložive ispod gornjih granica VFO-a iz prethodnih financijskih godina od 2021., koje treba staviti na raspolaganje u razdoblju 2022. – 2027. i koje treba u cijelosti kompenzirati razlikama do gornje granice iz odgovarajućih prethodnih godina,

- samo ako nisu dostatni eventualni iznosi koji su na raspolaganju na temelju prve alineje, i kao krajnja mjera, dodatan iznos koji je u potpunosti kompenziran razlikama do gornje granice za tekuću financijsku godinu ili buduće financijske godine. Tako prebijeni iznosi dodatno se ne mobiliziraju u kontekstu VFO-a.

Uz iznimku razlika do gornje granice za plaćanje navedenih u prvoj alineji, iznosi se mogu mobilizirati iznad odgovarajućih godišnjih gornjih granica u odnosu na izmjenu proračuna ili godišnji proračun kako bi se omogućilo financiranje posebnih nepredviđenih rashoda koji se ne bi mogli financirati u okviru raspoloživih gornjih granica. Za razlike do gornje granice za plaćanje iz prve alineje Komisija prilagođava naviše gornju granicu za plaćanje za razdoblje 2022. – 2027. za iznose jednake razlici između izvršenih plaćanja i gornje granice VFO-a za plaćanje za godinu n-1, kao dio godišnje tehničke prilagodbe financijskog okvira.

Ukupni godišnji iznos mobiliziran za taj instrument u odnosu na izmjenu proračuna ili godišnji proračun ne premašuje 0,04 % BND-a EU-a u obvezama i 0,03 % BND-a EU-a u plaćanjima i u skladu je s gornjom granicom vlastitih sredstava.

Povrh toga, godišnjom prilagodbom naviše gornje granice za plaćanje ne premašuju se sljedeći iznosi (u cijenama iz 2018.) za razdoblje 2025. – 2027. u usporedbi s izvornom gornjom granicom za plaćanje iz relevantnih godina:

2025. – 8000 milijuna EUR.

2026. – 13 000 milijuna EUR.

2027. – 15 000 milijuna EUR.

138. Instrument fleksibilnosti bit će netematski instrument kojim se omogućuje financiranje posebnih nepredviđenih rashoda u obvezama i pripadajućim plaćanjima, koji se inače ne bi mogli financirati. Godišnja gornja granica instrumenta fleksibilnosti iznosit će 772 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.). Godišnji iznos može se iskoristiti do godine n+2. Iznos koji potječe iz prethodnih godina prvi se uzima u obzir, pri čemu se kreće od najstarijeg takvog iznosa.

Iznosi će se mobilizirati iznad gornjih granica VFO-a za obveze i plaćanja.

139. Posebni instrumenti ne financiraju se iz opozvanih sredstava.

o

o o

III. DIO II.: PRIHODI

140. Aranžmani o vlastitim sredstvima trebali bi se rukovoditi općim ciljevima jednostavnosti, transparentnosti i pravičnosti, uključujući pravednu raspodjelu tereta. Ukupan iznos vlastitih sredstava dodijeljenih proračunu Unije za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje ne premašuje 1,40 % zbroja BND-a svih država članica. Ukupan iznos godišnjih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza ne premašuje 1,46 % zbroja BND-a svih država članica. Zadržava se uredan omjer odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.
141. Novi sustav vlastitih sredstava Europske unije stupit će na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon primitka obavijesti da je i zadnja država članica dovršila postupke za njegovo donošenje. Svi će se njegovi elementi primjenjivati retroaktivno od 1. siječnja 2021. Države članice nastavit će s odobrenjem nove Odluke o vlastitim sredstvima što je prije moguće, u skladu sa svojim nacionalnim ustavnim odredbama.
142. Što se tiče Uredbe Vijeća o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom, Komisija se poziva da razmotri podnošenje prijedloga njezine revizije kako bi se savladali izazovi u pogledu stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava.

Tradicionalna vlastita sredstva

143. Od 1. siječnja 2021. države članice zadržavaju, putem troškova prikupljanja, 25 % iznosa koji su prikupile.

Vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u

144. Postojeća vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u zamijenit će se pojednostavnjenom i doradenom alternativnom metodom Komisije iz siječnja 2019. s jedinstvenom stopom od 0,3 % koja će se primjenjivati na osnovice PDV-a svih država članica utvrđene u skladu s doradenom metodologijom koju je predložila Komisija. Za svaku državu članicu osnovica PDV-a koju treba uzeti u obzir u tu svrhu ne prelazi 50 % bruto nacionalnog dohotka.

Nova vlastita sredstva

145. Unija će sljedećih godina raditi na reformi sustava vlastitih sredstava i uvesti nova vlastita sredstva.

146. Kao prvi korak uvest će se nova vlastita sredstva koja će se primjenjivati od 1. siječnja 2021., a koja se sastoje od udjela u prihodima od nacionalnog doprinosa izračunanog na temelju mase nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada sa stopom preuzetih obveza od 0,80 EUR po kilogramu s mehanizmom kojim će se izbjeći suviše regresivan učinak na nacionalne doprinose.

147. Kao dodatna vlastita sredstva Komisija će u prvoj polovici 2021. iznijeti prijedloge o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i o digitalnom nametu s ciljem njihova uvođenja najkasnije do 1. siječnja 2023.

148. Komisija se poziva da iznese revidirani prijedlog o sustavu trgovanja emisijama, koji bi mogla proširiti na zrakoplovstvo i pomorski sektor.

149. Naposljetku, Unija će tijekom sljedećeg VFO-a raditi na uvođenju drugih vlastitih sredstava, koja bi mogla uključivati porez na financijske transakcije.

150. Prihodi od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2021. upotrijebit će se za prijevremenu otplatu zajmova u okviru instrumenta *Next Generation EU*. Komisija se poziva da pravodobno predloži reviziju VFO-a u tu svrhu.

Vlastita sredstva koja se temelje na BND-u

151. Metoda primjene jedinstvene stope preuzetih obveza za određivanje doprinosa država članica postojećim vlastitim sredstvima na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND-a) ostat će nepromijenjena, pri čemu se ne dovodi u pitanje stavak 152.

Korekcije

152. Korekcijama paušalnih iznosa za razdoblje 2021. – 2027. smanjit će se godišnji doprinos na temelju BND-a Danske, Nizozemske, Austrije i Švedske, a u kontekstu potpore za oporavak i otpornost, i Njemačke. Dotične države članice imaju koristi od bruto smanjenja svojih godišnjih doprinosa na temelju bruto nacionalnog dohotka u sljedećim iznosima u cijenama iz 2020.:

- Danska: 377 milijuna EUR,
- Njemačka: 3671 milijuna EUR,
- Nizozemska: 1 921 milijuna EUR,
- Austrija: 565 milijuna EUR,
- Švedska: 1 069 milijuna EUR.

153. Ta bruto smanjenja financiraju sve države članice u skladu sa svojim BND-om.

PRILOG PRILOGU

VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR (EU-27)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	(mil. EUR – u tekućim cijenama)										Ukupno	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021. – 2027				
1. Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	20.919	21.288	21.125	20.984	21.272	21.847	22.077	149.512				
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	52.786	56.314	57.627	60.761	63.987	66.636	70.283	426.684				
2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	48.191	49.739	51.333	53.077	54.873	56.725	58.639	372.577				
2.b Otpornost i vrijednosti	4.595	5.575	6.294	7.684	8.514	9.811	11.644	54.117				
3. Prirodni resursi i okoliš	58.624	56.519	56.849	57.003	57.112	57.332	57.557	400.996				
Od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40.925	41.257	41.518	41.649	41.782	41.913	42.047	291.091				
4. Migracije i upravljanje granicama	2.467	3.043	3.494	3.697	4.218	4.315	4.466	25.699				
5. Sigurnost i obrana	1.806	1.868	1.918	1.976	2.216	2.435	2.705	14.922				
6. Susjedstvo i svijet	16.247	16.802	16.329	15.830	15.304	14.754	15.331	110.597				
7. Europska javna uprava	10.636	11.058	11.419	11.773	12.124	12.506	12.959	82.474				
Od čega: administrativni rashodi institucija	8.216	8.528	8.772	9.006	9.219	9.464	9.786	62.991				
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	163.483	165.892	168.761	172.024	175.632	179.725	185.377	1.210.894				
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE	166.140	167.585	165.542	168.853	172.230	175.674	179.187	1.195.211				
IZVAN VFO-a	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ukupno	2021. – 2027			
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi	1.273	1.299	1.325	1.351	1.378	1.406	1.434	9.467				
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	197	201	205	209	214	218	222	1.467				
Pričuva za prilagodbu Brexitu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	5.306				
Instrumenti fleksibilnosti	819	836	852	869	887	905	923	6.091				
UKUPNO IZVAN VFO-a	2.290	2.336	2.383	2.430	2.479	2.528	2.579	22.331				
UKUPNO VFO + UKUPNO IZVAN VFO-a	165.773	168.228	171.144	174.454	178.111	182.253	187.956	1.233.225				

*Ukupni iznos za pričuva za prilagodbu Brexitu u tekućim cijenama temelji se na deflatoru od 2 % uz pretpostavku da je cjelokupna omanica dostupna 2021. Time se ne dovodi u pitanje budućni pravni prijedlog.

Zaključci – 17., 18., 19., 20. i 21. srpnja 2020.

VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR (EU-27)

(mil. EUR – u cijenama iz 2018.)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ukupno	
								2021. – 2027	2021. – 2027
1. Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	19.712	19.666	19.133	18.633	18.518	18.646	18.473	132.781	132.781
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	49.741	51.101	52.194	53.954	55.182	56.787	58.809	377.768	377.768
2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	45.411	45.951	46.493	47.130	47.770	48.414	49.066	330.235	330.235
2.b Otpornost i vrijednosti	4.330	5.150	5.701	6.824	7.412	8.373	9.743	47.533	47.533
3. Prirodni resursi i okoliš	55.242	52.214	51.489	50.617	49.719	48.932	48.161	366.374	366.374
Od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	38.564	38.115	37.604	36.983	36.373	35.772	35.183	256.594	256.594
4. Migracije i upravljanje granicama	2.324	2.811	3.164	3.282	3.672	3.682	3.736	22.671	22.671
5. Sigurnost i obrana	1.700	1.725	1.737	1.754	1.928	2.078	2.263	13.185	13.185
6. Susjedstvo i svijet	15.309	15.522	14.789	14.056	13.323	12.592	12.828	98.419	98.419
7. Europska javna uprava	10.021	10.215	10.342	10.454	10.554	10.673	10.843	73.102	73.102
Od čega: administrativni rashodi institucija	7.742	7.878	7.945	7.997	8.025	8.077	8.188	55.852	55.852
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	154.049	153.254	152.848	149.936	152.896	153.390	155.113	1.074.300	1.074.300
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PLACANJE	156.557	154.822	149.936	149.936	149.936	149.936	149.936	1.061.058	1.061.058
IZVAN VFO-a	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ukupno	
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	8.400	8.400
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	186	186	186	186	186	186	186	1.302	1.302
Pričuva za prilagodbu Brexitu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	5.000	5.000
Instrument fleksibilnosti	772	772	772	772	772	772	772	5.404	5.404
UKUPNO IZVAN VFO-a	2.158	2.158	2.158	2.158	2.158	2.158	2.158	20.106	20.106
UKUPNO VFO + UKUPNO IZVAN VFO-a	156.207	155.412	155.006	154.908	155.054	155.548	157.271	1.094.406	1.094.406